

Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Zborov

Zborov, 01.02.2006

Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Zborov

Vážení spoluobčania,

Máte v rukách dokument, ktorý má pre rozvoj našej obce strategický význam - Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Zborov na roky 2007 – 2013.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce je základným strednodobým programovým dokumentom podpory regionálneho rozvoja na lokálnej úrovni. Nadväzuje na príslušné strategické dokumenty a programové dokumenty podpory regionálneho rozvoja na národnej a regionálnej úrovni. Na národnej úrovni je to predovšetkým národný rozvojový plán /NRP/ a operačné programy /OP/ a na regionálnej úrovni o program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja. Za vypracovanie programového dokumentu zodpovedá obec, ktorá vykonáva činnosti na zabezpečenie realizácie jednotlivých procesov programovania.

Takto spracovaný program hospodárskeho a sociálneho rozvoja a jeho implementácia na lokálnej úrovni zabezpečí konzistenciu aktivít so strategickým plánovaním podpory regionálneho rozvoja a čerpania štrukturálnych fondov a kohézneho fondu EÚ v SR.

Program predstavuje rozšírenie komplexnosti podpory realizácie Národného rozvojového plánu v období rokov 2004 – 2006 a taktiež vytvára predpoklad na zabezpečenie konzistencie v podpore regionálneho rozvoja a tým aj zvýšenia účinnosti strategického plánovania tejto podpory a prípravy projektov aj v nasledujúcom programovacom období rokov 2007 – 2013.

Dokument bol spracovaný v spolupráci s občanmi obce, predstaviteľmi samosprávy, podnikateľmi a tretím sektorom, vychádza z reálnych možností obce a regiónu a odráža potreby obyvateľov obce pri zabezpečení realizácie strategického cieľa rozvoja obce a regiónu.

Dovoľte mi vysloviť presvedčenie, že spoločným úsilím a angažovanosťou všetkých obyvateľov sa nám podarí tento dokument premeniť na realitu a zabezpečiť našim deťom spokojný a zdravý život v našej obci.

Ján Lukáč, starosta obce

I. časť - Metodika tvorby dokumentu

1.1. Strategické plánovanie podpory regionálneho rozvoja

Proces strategického plánovania predstavuje súbor navzájom súvisiacich činností, ktoré sú riadené tak, aby viedli k naplneniu vopred stanovených a hierarchicky usporiadaných cieľov. Je to systematický prístup ku konkrétnej predstave o budúcnosti, ktorú naplní séria krokov zohľadňujúcich reálny stav prostredia, jeho súvislosti a trendy vývoja. Každému strategickému rozhodnutiu predchádza komplexná analýza. Dôležitou súčasťou strategického plánovania je spätná väzba, čím je proces strategického plánovania uzavretý systém. Táto spätná väzba umožňuje, aby sa systém riadenia podpory regionálneho rozvoja mohol v čase rozvíjať a prispôbovať sa potrebám jednotlivých aktérov.

Úlohou obce je zabezpečiť v procese strategického plánovania efektívne a účinné financovanie aktivít, ktoré povedú k naplneniu definovaných cieľov vyváženého rozvoja.

Strategické plánovanie podpory regionálneho rozvoja pozostáva z týchto 3 hlavných procesov:

- programovanie
- finančné riadenie
- monitorovanie a hodnotenie.

Jednotlivé činnosti v rámci týchto procesov prebiehajú koordinovane a v uzavretých cykloch, t.j. postupne sa realizujú všetky procesy a po ich ukončení pokračuje nový cyklus, ktorý vychádza z poznatkov získaných v hodnotení predchádzajúceho cyklu. Jedno programovacie obdobie predstavuje jeden uzavretý cyklus strategického plánovania.

V procese programovania sa vytvárajú programové dokumenty a vyberajú projekty, v procese finančného riadenia sa realizuje financovanie projektu a v monitorovaní a hodnotení sa zisťuje, ako prispeli projekty k rozvoju obce a čo z toho vyplýva pre nasledujúce programovacie obdobie. Za každú činnosť, ktorá vedie k zabezpečeniu efektívneho riadenia podpory rozvoja obce, nesie zodpovednosť konkrétna organizácia, útvar, odbor, oddelenie, zamestnanec. Tu je však dôležité, aby každý subjekt poznal svoje postavenie a úlohy a aby vedel ako nadväzujú na prácu iného subjektu. Z tohto pohľadu musia byť definované organizačné jednotky:

- príjemca pomoci, ktorý realizuje podporovaný projekt
- orgány, zodpovedné za účinné a efektívne pridelenie pomoci
- manažéri, ktorí zodpovedajú za vykonanie konkrétnych činností a riadenie zamestnancov príslušných útvarov.

V prípade obce sú riadiace orgány určené organizačnou štruktúrou schválenou obcou, financovanie je zabezpečené podľa lokálnych a iných zdrojov.

Činnosti vykonávané v procese programovania vedú k vypracovaniu programových dokumentov, na základe ktorých sa schvaľujú projekty a uzatvárajú zmluvy s prijímateľom pomoci. Ak sú vypracované programové dokumenty, schválené projekty a podpísané zmluvy, realizuje sa v rámci procesu finančného riadenia na základe predloženej žiadosti o platbu a všetkých procedúr súvisiacich s finančnou obsluhou platba na účet prijímateľa pomoci. Programovací proces sa riadi týmito princípmi:

- princíp „kultúrnej a spoločenskej integrity – aktivity budú posilňovať rozvoj lokálnej ekonomiky, čo zaručuje posilnenie kultúrnej a spoločenskej integrity komunit v regióne, čím sa minimalizuje export prírodných zdrojov z regiónu bez pridanej hodnoty
- princíp tolerantnosti – program bude posilňovať solidaritu v komunitách, vzájomný rešpekt, toleranciu na etnickom, kultúrnom i pohlavnom princípe

- princíp emancipácie – program zvýši sebadôveru a aktivizáciu miestnych ľudí, čím sa posilní miestna kontrola nad zdrojmi, čo povedie k spolupráci, ktorá bola dosiaľ na okraji
- princíp solidarity – program posilní uspokojovanie základných životných potrieb občanov komunit v regióne
- princíp prijateľných chýb – v samotnej podobe má program v sebe zakódovaný princíp tým, že je stavaný na komplexnom trvalo-udržateľnom raste aktivít, čo je najefektívnejší model minimalizácie chýb
- ekologický princíp . podpora diverzifikovaných ekonomických aktivít zaručuje posilovanie využívania a finalizácie produktov na miestnej úrovni, čím je zaručená ochrana pred extrémnym zaťažením životného prostredia neúmernou ťažbou a využitím miestnych zdrojov.

Programové dokumenty, fyzicky realizovaný projekt a záznamy z financovania projektu sa permanentne monitorujú a vyhodnocujú v procese monitorovania a hodnotenia.

1.1.1. Proces programovania

Pre proces plánovania platí týchto 7 postupov:

- koncentrácia aktivít na kľúčové problémy, ktoré možno riešiť prostredníctvom disponibilných zdrojov
- partnerstvo v zodpovednosti v konzultačnom procese
- plánovanie komplexných dlhodobých úloh
- doplnkovosť zdrojov financovania podpory
- sledovanie prostredníctvom monitorovania a pravidelného vyhodnocovania
- subsidiarita pri rozhodovaní a zodpovednosti
- solidarita medzi jednotlivými štruktúrami.

Proces programovania pozostáva zo 7 základných podprocesov:

- analýza
- zostavenie finančného plánu
- model organizačného zabezpečenia
- schvaľovanie a akceptovanie programových dokumentov
- vypracovanie a predkladanie žiadostí na poskytnutie nenávratného finančného príspevku
- výber a schvaľovanie projektov.

1.1.2. Analýza

Cieľom analýzy je spoľahlivá a kvantifikovaná identifikácia základných disparít vyváženého sociálno-ekonomického vývoja na úrovni obce. Zameriava sa na identifikáciu kľúčových problémov, ktoré možno realizovať v rámci jedného programovacieho obdobia prostredníctvom alokovaných finančných zdrojov. Pozostáva z 5 častí:

- makroekonomická analýza
- sociálno-ekonomická analýza
- analýza realizovaných opatrení
- SWOT analýza
- určenie kľúčových disparít a hlavných faktorov rozvoja.

V prípade tohto programovacieho dokumentu bola použitá metóda zhora nadol, pričom boli využité oficiálne štatistické zdroje zo sčítania ľudu v roku 2001. Výsledky tejto analýzy sú uvedené v samostatnej časti „Audit zdrojov“ aj s komentárom. Ďalším výstupom tejto časti programovania je SWOT analýza a kľúčové problémy obce, ktoré boli vytvorené systémom

zdola nahor, nakoľko prebiehali verejné stretnutia s občanmi obce, využila sa forma dotazníkov a ankiet. Zo SWOT analýzy sa vychádzalo pri definovaní kľúčových problémov a definovania dlhodobej vízie a stratégie jej realizácie. V tejto etape programovania a programovacím obdobím nie je možné SWOT analýzu chápať ako statický výstup pre celé programovacie obdobie, na základe priebežného monitorovania a hodnotenia pomoci sa SWOT analýza musí aktualizovať.

Súbor merateľných ukazovateľov napomáha kvantifikovať jednotlivé disparity a ciele, ktoré sa majú po ukončení programu dosiahnuť. Výsledkom procesu definovania stratégie je Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja, určenie riadiacich orgánov, definovanie cieľov – strategický a špecifické ciele, priority, opatrenia a aktivity.

1.1.3. Zostavenie finančného plánu

Vstupom procesu zostavenia finančného rámca je definovaná stratégia vo forme cieľov, aktivít, typov prijímateľov pomoci a merateľných ukazovateľov. V procese zostavenia finančného plánu je v rámci cieľov dôležité ich členenie podľa programovej štruktúry, zdrojov, aktivít a rokov. Výstupom zostavenia finančného plánu sú finančné tabuľky obsahujúce maximálne sumy prostriedkov z jednotlivých zdrojov financovania, ktoré sa budú podieľať na celkovom financovaní programu, jeho priorit a opatrení. Vo finančných tabuľkách sa uvádza aj suma prostriedkov z každého zdroja financovania na každý rok trvania programu.

1.1.4. Organizačné zabezpečenie

Ohraničením organizačného zabezpečenia sú záväzné nariadenia a zákony SR a EÚ, ktoré sa viažu k jednotlivým zdrojom a formám financovania. Organizačné zabezpečenie predstavuje priradenie zodpovednosti a pravidiel spolupráce medzi jednotlivými orgánmi. Ďalším ohraničením organizačného zabezpečenia sú záväzné smernice a normy obce.

1.2. Schvaľovanie programových dokumentov

Proces schvaľovania programového dokumentu prebieha na úrovni samosprávy. Jeho proces reguluje legislatíva a nariadenia obce. Výsledkom procesu schvaľovania programových dokumentov je schválený programový dokument, ak sa v procese schvaľovania identifikujú nezrovnalosti, riadiaci orgán sa musí k procesu programovania vrátiť na začiatok, prepracovať príslušné časti dokumentov podľa požiadaviek a znovu ich predložiť na schválenie.

Proces vypracovania a predkladania žiadosti o poskytnutie nenávratného finančného príspevku vykonáva príjemca pomoci. Ten predkladá žiadosť o nenávratný finančný príspevok sprostredkovateľskému alebo implementačnému orgánu podľa informácií pre príjemcu pomoci, ktoré zverejní príslušný riadiaci orgán alebo sprostredkovateľský orgán.

Základným vstupom procesu predkladania žiadostí o poskytnutie nenávratného finančného príspevku sú informácie pre potenciálnych prijímateľov pomoci /žiadateľov/. Súčasťou informácií, ktoré sú vydávané spravidla vo forme príručky pre žiadateľa pomoci, je hlavne:

- výzva na predkladanie projektov
- kritéria pre výber projektov
- žiadosť o poskytnutie nenávratného finančného príspevku
- zoznam povinných príloh
- záväzná osnova projektu
- návrh zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku

- príručka žiadateľa.

Tieto informácie pre žiadateľov sú zverejnené spravidla na internetovej stránke riadiaceho alebo sprostredkovateľského orgánu.

Žiadateľ vyplní žiadosť a vypracuje projekt podľa záväznej osnovy, ktoré spolu s požadovanými prílohami predloží príslušnému riadiacemu orgánu. Predložené žiadosti spolu s projektom a prílohami vstupujú potom do procesu schvaľovania návrhov projektov, kde sa na základe vopred stanovených kritérií pre výber projektov vyhodnocujú a schvaľujú.

1.3. Výber a schvaľovanie návrhov projektov

Súčasťou procesu programovania je aj výber a schvaľovanie návrhov projektov. Tento proces realizuje riadiaci orgán. Po predložení vyplnenej žiadosti, vypracovaného projektu a požadovanej dokumentácie sa projekt zaregistruje a postúpi formálnu kontrolu, kontrolu kompletnosti dokumentácie a odborné hodnotenia. Súčasťou odborného hodnotenia musí byť aj predbežná finančná kontrola vykonávaná podľa platných predpisov. Ich výsledkom je schválenie alebo zamietnutie žiadosti príjemcu pomoci. Metodika schvaľovania by mala zabezpečiť transparentnosť schvaľovania projektov na základe vopred stanovených kvantifikovateľných kritérií na výber projektov.

Výstupom procesu výberu a schvaľovania projektov sú schválené, resp. zamietnuté žiadosti, ktoré predložili žiadatelia. Zoznam schválených a zamietnutých žiadostí s odôvodnením zverejňuje riadiaci orgán. Po schválení žiadosti sa medzi riadiacim orgánom a žiadateľom uzavrie zmluva o poskytnutí nenávratného finančného príspevku, ktorá detailne upravuje povinnosti prijímateľa pomoci a orgánov zapojených do procesu finančného riadenia, monitorovania, hodnotenia vo vzťahu k prijímateľovi pomoci.

1.4. Proces finančného riadenia

Finančné rámce podľa rokov, cieľov, priorít, opatrení musia byť špecifikované v samostatnom programovom dokumente. Proces finančného riadenia je prierezový proces, ktorý sa realizuje na všetkých orgánoch v štruktúre systému riadenia pomoci. Zodpovedným orgánom za zabezpečenie procesu finančného riadenia je platobný orgán, ktorý spolupracuje s platobnými jednotkami. Na úrovni obce tento orgán určuje samospráva. Pravidlá finančného riadenia sú upravené v koncepcii systému finančného riadenia štrukturálnych fondov a na regionálnej alebo obecnej úrovni sú riadené metodickými usmerneniami Štátnej pokladnice alebo stanovami a záväznými nariadeniami samosprávy.

Vstupom procesu finančného riadenia sú schválené projekty, žiadosť o platbu prijímateľa pomoci a ostatná účtovná dokumentácia, na základe ktorej sa uvoľnia prostriedky na účet prijímateľa pomoci na financovanie, resp. predfinancovanie oprávnených nákladov na projekt. Žiadosť o platbu predstavuje súčet oprávnených nákladov, na základe ktorej sa príjemcovi pomoci realizujú úhrady za schválené oprávnené náklady projektu. Ďalším vstupom do procesu finančného riadenia sú informácie o schválených projektoch, na ich základe odhadujú jednotlivé platobné jednotky potrebný objem finančných prostriedkov.

Výstupom procesu sú monitorované údaje – zúčtovacie doklady, výkaz výdavkov, súhrnná žiadosť o platbu a odhad očakávaných výdavkov. Na základe týchto dokumentov, ich kontroly a schválenia sú uvoľnené prostriedky na účet príjemcu pomoci. Jednotlivé účtovné operácie by sa mali viesť v samostatnom účtovnom systéme platobnej jednotky.

1.5. Proces monitorovania a hodnotenia

V procese monitorovania a hodnotenia sa zbierajú a analyzujú dáta o zrealizovaných a plánovaných aktivitách vo väzbe na finančné zdroje, programovú štruktúru, sektory a lokalitu.

Proces monitorovania a hodnotenia pozostáva z týchto procesov:

- monitorovanie
- ekonomická analýza
- finančná analýza
- hodnotenie /syntéza/.

Základným vstupom procesu monitorovania a hodnotenia sú monitorované údaje na úrovni projektov a programové dokumenty. Zdrojom monitorovaných údajov sú:

- žiadosť vrátane projektu a príloh
- monitorovacie správy projektu.

Monitorovacie správy predkladá príjemca pomoci na základe zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku. Okrem identifikačných údajov o projekte a žiadateľovi sa tu sledujú hlavne fyzické a finančné ukazovatele /indikátory/ projektu pre potreby následnej ekonomickej a finančnej analýzy.

Výstupom procesu monitorovania a hodnotenia sú hodnotiace správy, ktoré sa robia pravidelne a taktiež podľa špecifických potrieb riadiaceho orgánu. Členia sa na:

- ex ante – predbežné – pred realizáciou programu
- interim – priebežné – počas realizácie programu
- ex post – následné – po realizácii programu
- tematické hodnotiace správy /nepravidelné, podľa požiadaviek riadiaceho orgánu alebo monitorovacieho orgánu/.

Ďalším výstupom sú monitorovacie správy, ktoré predkladá príjemca pomoci na základe príslušných ustanovení v zmluve o poskytnutí nenávratného finančného príspevku.

Proces monitorovania a hodnotenia si vyžaduje centrálnu informačný systém zabezpečujúci systematický zber a ukladanie monitorovacích údajov. Jedná sa o prierezový proces, ktorý sa vykonáva na všetkých úrovniach a u všetkých orgánov riadenia podpory.

1.6. Záver

Cieľom tejto časti dokumentu je priblížiť zrozumiteľne, jasne a prehľadne proces strategického plánovania a jeho implementácie všetkým záujemcom a obyvateľom obce, nakoľko pre komplexný obraz je potrebné preštudovať rozsiahle dokumenty. Oboznámiť ich s nástrojmi plánovacieho a implementačného procesu, zdôrazniť dôležitosť každej etapy pre dosiahnutie strategického cieľa. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce je strednodobý dokument. Programovým obdobím je 5 – 7 rokov pri zabezpečení nadväznosti tohto obdobia na programové obdobie Národného rozvojového plánu. Za jeho vypracovanie zodpovedá príslušný riadiaci orgán na úrovni obce, ktorý vykonáva činnosti na zabezpečenie realizácie jednotlivých procesov programovania, tak ako je to uvedené v predchádzajúcich kapitolách. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, jeho realizácia je úzko spätá a vychádza zo strategického plánovania podpory rozvoja obce /programovanie na úrovni obce, finančné riadenie na úrovni riadenia pomoci a monitorovanie a hodnotenie na úrovni riadenia pomoci/.

Tvorí, riadi a implementuje sa na úrovni NUTS V. Je v súlade s cieľmi a prvoradými potrebami ustanovenými v Programe rozvoja Prešovského samosprávneho kraja. Obsahuje najmä:

Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Zborov

- analýzu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, hlavné smery jej vývoja a stanovenie cieľov a prvoradých potrieb
- úlohy a prvoradé potreby v rozvoji technickej infraštruktúry, sociálnej infraštruktúry, v starostlivosti o životné prostredie, vo vzdelávaní, kultúru a v ďalších oblastiach podpory regionálneho rozvoja
- návrh finančného a administratívneho zabezpečenia.

Štruktúra programového dokumentu vychádza z jednotnej metodiky spracovanej Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja a je konzistentná s metodikou spracovania programových dokumentov na národohospodárskej úrovni. Člení sa na tieto časti:

- I. Ekonomické a sociálne východiská
- II. Rozvojová stratégia
- III. Finančný plán
- IV. Zabezpečenie realizácie

Zadáateľom vypracovania projektu je obec Zborov, prostredníctvom samosprávy. Pri vypracovaní dokumentu boli použité dostupné štatistické materiály, informácie z vlastného zberu zostavovateľa a taktiež iné dostupné materiály.

II. časť - Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Zborov

2.1. Úvod

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Zborov je strednodobý programový dokument vypracovaný na obdobie 10 rokov a ktorý obsahuje tri základné časti:

- analytická časť
- strategická a implementačná časť
- monitorovacia časť.

Cieľom programu je sformulovať predstavu o smerovaní obce, ktorá vyjadruje ekonomické a sociálne záujmy občanov obce a zároveň je v súlade s prijatými koncepciami štátu, VUC, mikroregiónu, prípadne rezortnými stratégiami, záujmami ochrany životného prostredia, kultúrneho dedičstva apod.

Poslaním tohto programu je zabezpečiť kontinuitu rozvoja obce bez ohľadu na momentálne zloženie samosprávy. Je to otvorený dokument, ktorý by sa mal podľa vopred stanovených pravidiel dopĺňať a aktualizovať.

Pri jeho tvorbe sa aktívne do procesu zapájali všetci dôležití partneri obce – samospráva, podnikatelia, mimovládne organizácie, verejnosť. Tento prístup dal programu predpoklad stať sa dokumentom, ktorý má verejnú podporu a je užitočným nástrojom pre koordináciu prioritných rozvojových zámerov /verejných a súkromných/ a taktiež je nástrojom pre získavanie prostriedkov potrebných na realizáciu týchto zámerov. Získanie podpory z verejných zdrojov /európskych, štátnych alebo regionálnych/ býva pri projektoch zameraných na regionálny rozvoj často podmienené ich zladením s rozvojovou stratégiou príslušnej obce, mikroregiónu či kraja. Vyžaduje to aj zákon č. 503/2001 Z.z., podľa ktorého majú mať obce schválený program hospodárskeho a sociálneho rozvoja /ďalej PHSR/.

PHSR je východiskom pre tvorbu územno-plánovacej dokumentácie, ak ju obec nemá alebo jej aktualizácie, ak už existuje. Územno-plánovacia dokumentácia by sa mala aktualizovať každé 4 roky, pričom by sa mala najskôr zhodnotiť realizácia PHSR.

Obec Zborov je jedným zo zakladajúcich členov mikroregiónu Makovica, ktorý združuje od novembra 2004 celkom 18 obcí okresu Bardejov. Preto si zaslúži pozornosť vzťah medzi PHSR obce Zborov a mikroregiónu Makovica, ktorého je obec súčasťou. Zákon o podpore regionálneho rozvoja č. 503/2001 Z.z. nepozná pojem mikroregión, pozná iba obec a samosprávny kraj. Mikroregióny spravidla nemajú samosprávne orgány a teda ich PHSR nemá kto schváliť a taktiež veľkým problémom je zabezpečenie dostatočných finančných zdrojov na spolufinancovanie projektov, obsiahnutých v akčnom pláne. Taktiež sú problémy s manažovaním projektov a celého procesu programovania, monitorovania a hodnotenia. Vtedy slúži ako východisko pre schválenie PHSR mikroregiónu PHSR jednotlivých obcí.

Základné charakteristiky obce Zborov:

- obec má charakter vidieckeho osídlenia s počtom obyvateľov nad 2000
- je charakteristická pomerne vysokým percentom rómskej populácie
- pomerne vysoká miera nezamestnanosti – hlavne u rómskej populácie
- životné prostredie vykazuje pomerne nízku mieru znečistenia /v súčasnosti len poľnohospodárska výroba a malé súkromné prevádzky/
- obec nemá železničné spojenie, miestne komunikácie sú v pomerne zlom technickom stave
- cez obec prechádza hlavná tepna do Poľskej republiky /cez hraničný prechod Becherov a taktiež na Vyšný Komárnik z Bardejova/

Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Zborov

- nízka dostupnosť na internet
- najväčší počet kultúrne–historických pamiatok v okrese Bardejov – dominanta obce hrad Makovica
- poloha blízko okresného mesta Bardejov a Bardejovských kúpeľov /cca 10 km/
- obec má vlastnú školu, zdravotné stredisko a sídlia tu niektoré orgány štátnej správy /napr. lesný úrad/.

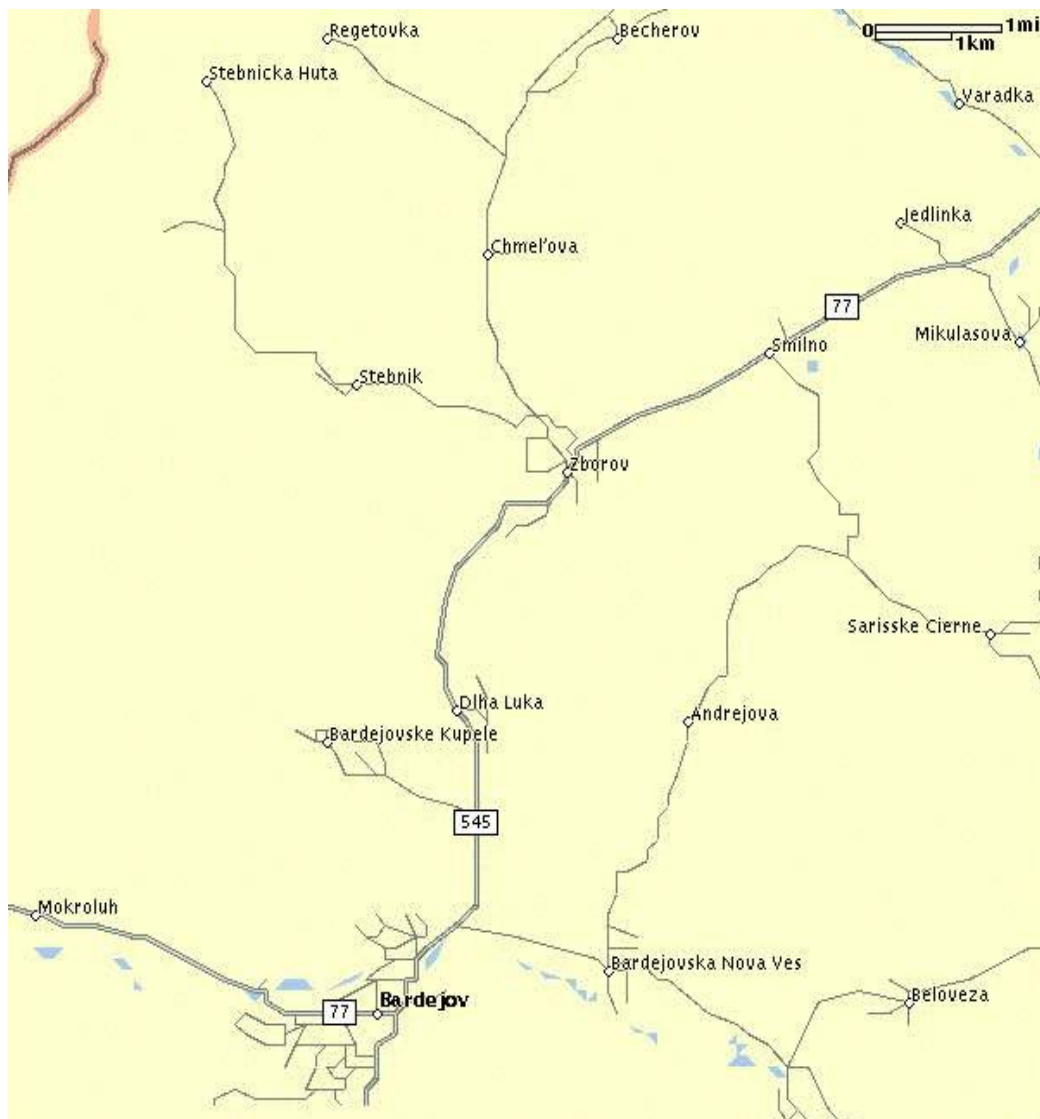

2.2. Analytická časť

2.2.1. Poloha a prírodné zdroje

2.2.1.1. Poloha obce

Zborov leží v Nízkych Beskydách v nadmorskej výške 325 m n.m. v kotline v údolí Kamenca, ktorý rozdeľuje oblasť Nízkych Beskýd na horstvo Busov na severozápade a Ondavskú vrchovinu na juhovýchode. Nadmorská výška zvlneného až mierne členitého chotára sa pohybuje od 300 do 700 m. Administratívne patrí do okresu Bardejov a s rozlohou 1156 ha patrí medzi najväčšie obce okresu Bardejov. Kataster obce hraničí s katastrami obcí Stebník na severovýchode, Chmeľová na severe, Smilno na východe, Šarišské Čierne, Andrejova a Dlhá Lúka na juhozápade.

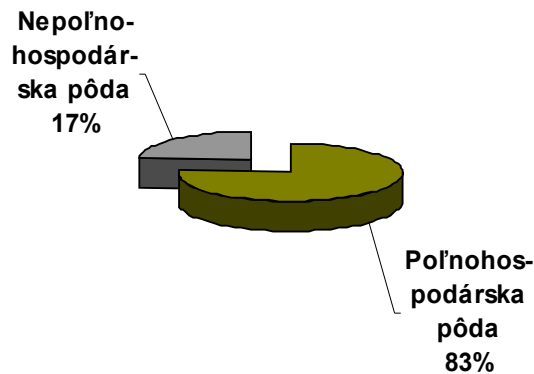

2.2.1.2. Prírodné zdroje

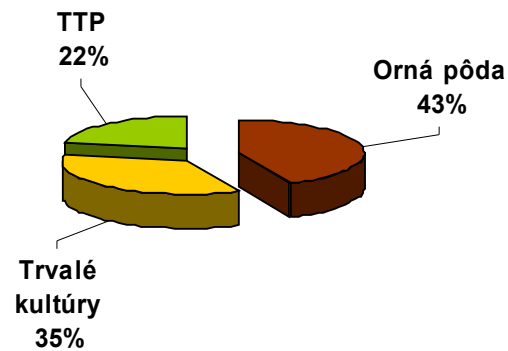
Tabuľka – Využitie pôdneho fondu v rámci katastrov obce

Kataster	Spolu	Poľnohospodárska pôda (ha)				Nepoľnohospodárska pôda (ha)				
		Orná pôda	Trvalé kultúry	TTP	Spolu	Lesná pôda	Vodná pôda	Zastavaná pôda	Ostatná pôda	Spolu
Zborov	1954	700	561	355	1616	250	0,5	14,5	73	338

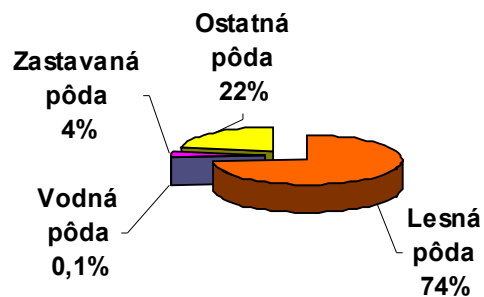
Využitie pôdneho fondu

Poľnohospodárska pôda

Nepoľnohospodárska pôda

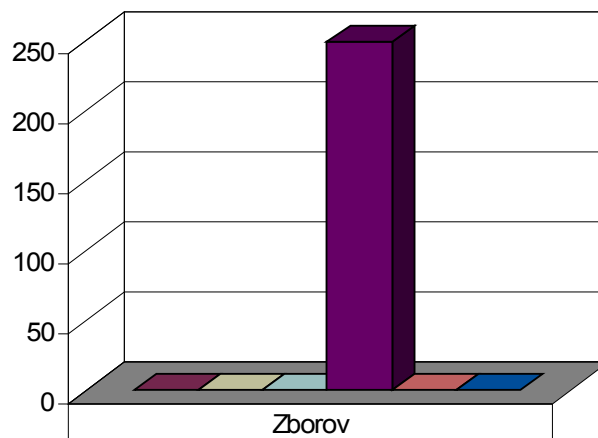

Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Zborov

Tabuľka – Vlastníctvo lesnej pôdy v obci Zborov

Vlastníctvo lesnej pôdy v obci Zborov							
	Výmera	Fyzické osoby	Obchodné spoločnosti	Cirkev	Spoločenstvá (Urbár, kompos., Spoloč. vlast.)	Družstvá	Obce
Zborov	250	0	0	0	250	0	0
Zborov (%)		0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%

Vlastníctvo lesnej pôdy v obci Zborov (ha)

■ Fyzické osoby	0
■ Obchodné spoločnosti	0
■ Cirkev	0
■ Spoločenstvá (Urbár, kompos., Spoloč. vlast.)	250
■ Družstvá	0
■ Obce	0

2.2.1.3. SWOT analýza – prírodné zdroje

Silné stránky

- prírodný potenciál
- dobrá kvalita životného prostredia
- krajinársky a prírodovedne hodnotné územie
- existencia CHKO
- nízka ekologická zaťaženosť územia
- poloha blízko Bardejovských kúpeľov

Slabé stránky

- problém s odškodňovaním za obmedzenie užívania pôdy v chránených územiach
- nedostatočná environmentálna výchova
- nízka úroveň vodovodnej siete
- nedostatok pitnej vody
- nedostatočná úroveň separácie a likvidácie, spracovanie odpadu
- existencia „čiernych skládok“
- nedostatok surovínových zdrojov
- nedostatočné riešenie odpadového hospodárstva
- nevyjasnené vlastnícke vzťahy k pôde

Príležitosti

- podmienky pre rozvoj cestovného ruchu
- separovaný zber a následné spracovanie odpadu
- podmienky pre environmentálne vzdelávanie
- využitie fondov EÚ

Ohrozenia

- nedostatočné spracovanie environmentálnej politiky štátu
- necitlivý prístup obyvateľov k prírode
- nárast dopravy v obci
- zhoršenie životného prostredia

2.2.2. Kultúrno–historické zdroje

2.2.2.1. Obec Zborov

Je to obec s veľmi bohatou históriou. Prvá písomná zmienka o obci je z roku 1355, kedy bol Zborov súčasťou panstva Smilno. Od roku 1414 patril pod panstvo Makovica. V blízkosti obce sa nachádza zrúcanina hradu Zborov. Značné vysídlenie Zborova nastalo v 15. storočí počas vpádu poľských vojsk a v roku 1711 po potlačení Rákocziho povstania. V roku 1684 bol hrad zničený cárskymi vojskami. Mestečko Zborov malo jarmočné právo, žili tu tkáči, čižmári, krajčíri, kožušníci, obyvatelia z ďalekého okolia navštevovali miestny trh. V obci bola sklárska huta, mlyn na mletie pušného prachu a 2 pily. Od roku 1669 do 1872 tu bola papieraň, neskôr tehelná a v 19. storočí octáreň a liehovar. Žili tu majstri, ktorí vyrábali fajky, varechy, píšťalky, vyrábali plátno, košíky. Medzi ostatné pamiatky Zborova patrí rímskokatolícky kostol zo začiatku 14. storočia, v roku 1550 bol rozšírený a 1873 upravený. Z 1. tretiny 17. storočia pochádza zrúcanina Rákocziho kaštieľa, ktorej súčasťou bola krásna aleja so 100 lipami, ktorá bola v roku 1960 vyrúbaná a z obdobia renesancie /16. storočie/ hospodárska budova bývalého kaštieľa. Najstarším objektom historickej hodnoty v obci je kaplnka. Ako pamiatka na židovské osídlenie v obci slúži židovský cintorín.

V severnej časti obce je chránený prírodný útvar Zborovská Slatina /1,2 ha/ - slatinná lúka s prirodzeným rozložením rastlinného krytu. Obec Zborov je taktiež súčasťou NPR Zborovský hradný vrch, ktorá bola vyhlásená za rezerváciu ešte v roku 1926. Súčasťou rezervácie je okrem zrúcaniny Zborovského hradu ak príľahlý ochranný les o rozlohe 25,51 ha. Les tvoria stromy jedle bielej, javora horského, hraba obyčajného, buka lesného, borovice lesnej, duba zimného, lipy malolistej a veľkolistej. Z krovín tu nájdeme liesku obyčajnú a trnku obyčajnú. Vyskytujú sa tu aj vzácne druhy bylín. V lesnom poraste sú niekoľko-storočné duby vysadené pozdĺž príjazdovej cesty k hradu. Do Zborova vedie taktiež oddychovo-náučný chodník Bardejovské Kúpele – Zborov.

Na výjazde z obce smerom na Smilno sa nachádza vojenský nemecký cintorín z II. svetovej vojny, ktorého rekonštrukcia začala v roku 1991. Je tu pochovaných 1137 nemeckých vojakov. Taktiež je tu cintorín z I. svetovej vojny.

Z významných rodákov obce Zborov je možné spomenúť pána Wágnera – historika, arm. Gen. Ludvík Svoboda je čestným občanom obce.

V obci pracujú viacerí umeleckí píšťalkári, drevorezbári.

Zborov má bohatý kultúrny a športový život, organizujú sa tu akcie ako „Deň rodákov“, „Deň matiek“, folklórny festival Zborovské sladké drevo, „Deň Rómov“, taktiež súťaže hasičských zborov, volejbalový turnaj, výstup na Zborovský hrad a pod.

V smere na Stebník je agroletisko a vodná nádrž.

O historických pamiatkach obce boli vydané viaceré publikácie, aktuálny život obce je zverejňovaný pomocou občasnika Zborovčan a prostredníctvom internetovej webovej stránky. V obci je jediné zdravotné stredisko, knižnica, lipová aleja a viaceré parky so sochami. V obci pracuje Klub mládeže, klub dôchodcov. Zborov je sídlom farského úradu.

Snaha o zachovanie kultúrnych a historických tradícií v obci je evidentná, o čom svedčia rôzne folklórne telesá /spevácke zbory, folklórne slávnosti a pod. V Zborove pre rómskych obyvateľov zriadili Komunitné centrum, ktoré vyvíja veľmi aktívnu činnosť v práci s mládežou.

2.2.2.2. SWOT - analýza

silné stránky

- jedinečne multinárodnostné kultúrne dedičstvo v ľudovej kultúre a tradíciách
- dlhoveké spolunažívanie obyvateľov rôznych národností
- tradície folklórnych festivalov a existencia folklórnych súborov

slabé stránky

- slabá spolupráca jednotlivých folklórnych telies
- nedostatok finančných zdrojov na činnosť kultúrnych organizácií

Príležitosti

- rast záujmu o udržanie ľudových tradícií a poznanie historických a kultúrnych koreňov
- vznik inštitúcií pre propagáciu, dokumentovanie miestnych tradícií, atrakcií a pod.
- čerpanie finančných zdrojov na podporu zachovania kultúrnej a historickej identity
- výborné podmienky pre rozvoj cestovného ruchu

ohrozenia

- strata záujmu o udržanie a zachovanie miestnej identity
- postupný zánik jedinečnosti kultúr ,historického odkazu predkov
- nedostatočná starostlivosť o architektonické skvosty histórie obce / hist. budovy, tradičné nástroje, náradie, prvky ľudovej architektúry, a pod./

2.2.3. Demografické zdroje

Trvale bývajúce obyvateľstvo v obci Zborov		
spolu	2707	
muži	1342	49,6%
ženy	1365	50,4%

Ekonomicky aktívne osoby v obci Zborov		
spolu	1169	
muži	674	57,7%
ženy	495	42,3%

Veková skladba obyvateľstva v obci Zborov v %	
predproduktívny vek	27,5%
produktívny vek	57,7%
poproduktívny vek	14,8%

Veková štruktúra obyvateľstva v obci Zborov	
0-14	744
muži 15-59	825
ženy 15-54	737
muži 60+	139
ženy 55+	261
nezistený vek	1

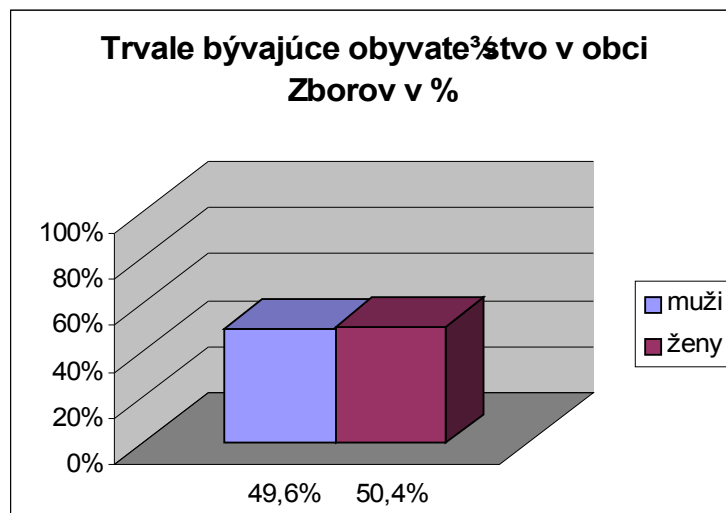
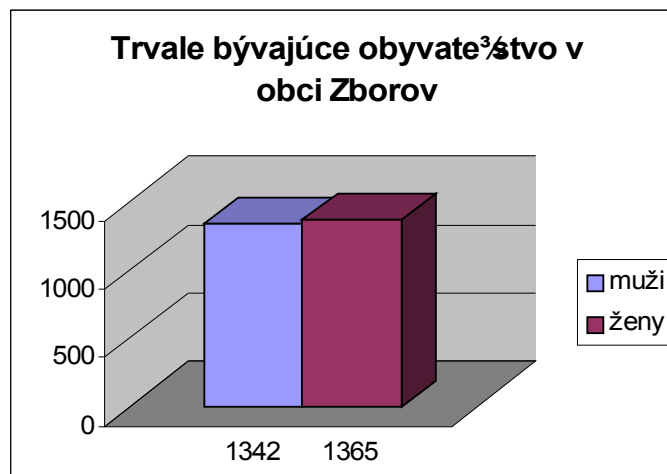
Národnostná štruktúra obyvateľstva v obci Zborov v %	
Slovenská	88,0%
Rómska	10,0%
Česká	0,2%
Rusínska	1,0%
Ukrajinská	1,0%

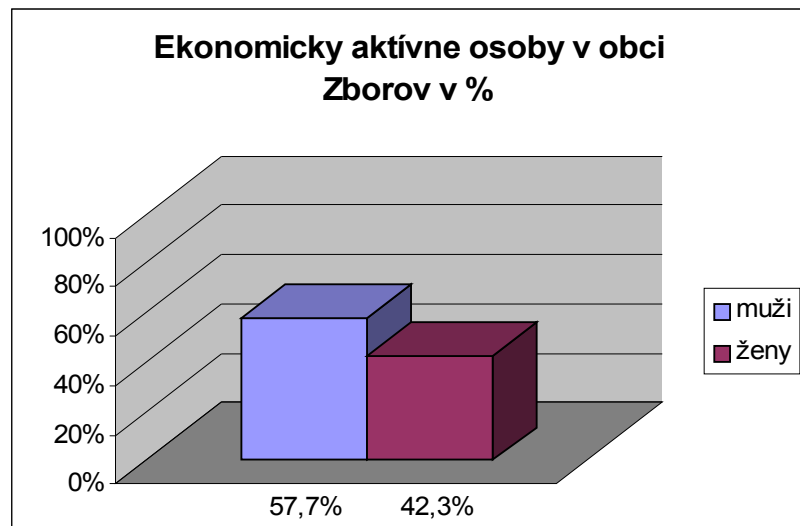
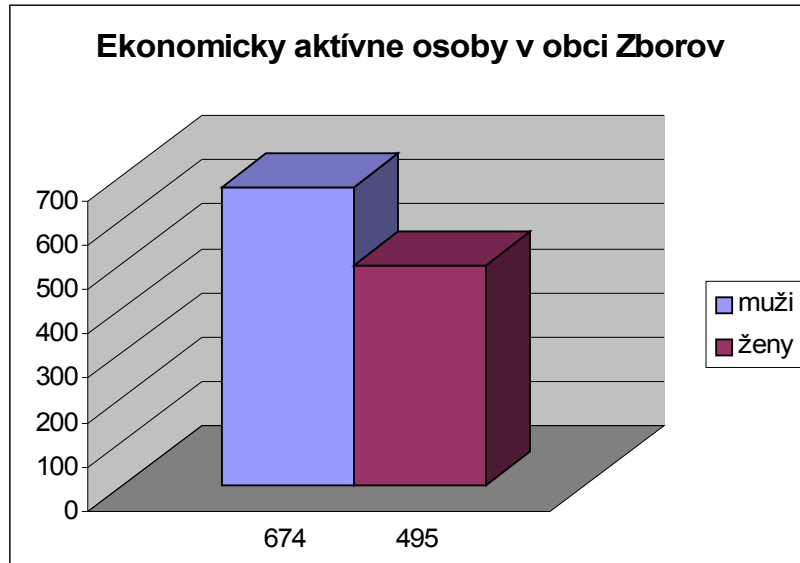
Trvalo bývajúce obyvateľstvo v obci Zborov podľa najvyššieho skončeného stupňa školského vzdelania		
Základné	876	32,4%
Učňovské	339	12,5%
Stredné odborné	140	5,2%
Úplné stredné učňovské	101	3,7%
Úplné stredné odborné	309	11,4%
Úplné stredné všeobecné	52	1,9%
Vyššie	8	0,3%
VŠ Bc.	4	0,1%
VŠ Ing., Mgr., Dr.	81	3,0%
VŠ doktorandské	3	0,1%
Ostatní bez udania školského vzdelania	7	0,3%
Ostatní bez školského vzdelania	5	0,2%
Deti 16 rokov	782	28,9%

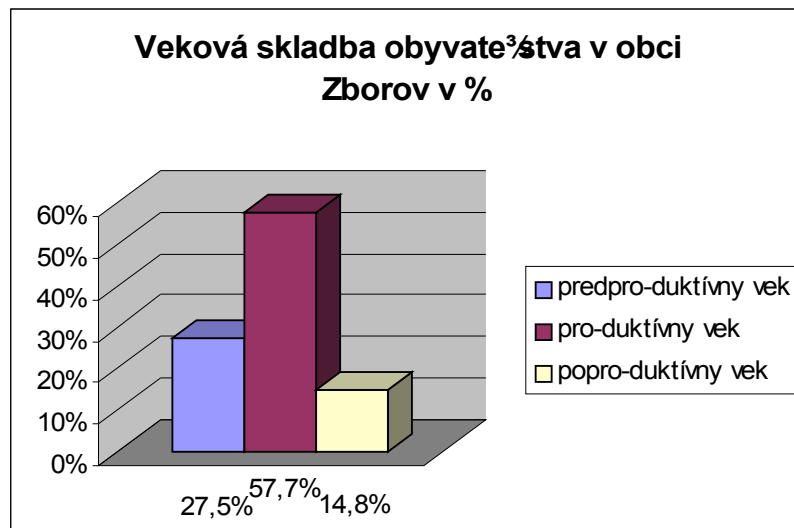
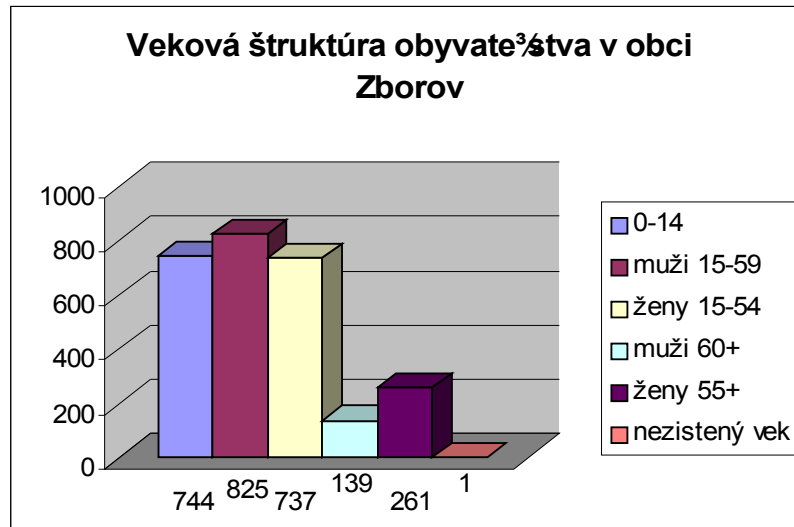

Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Zborov

Štruktúra obyvateľov v obci Zborov podľa vierovyznania		
Rímsko-katolícka cirkev	2519	93,1%
Evanjelická cirkev a.v.	7	0,3%
Grécko-katolícka cirkev	125	4,6%
Reformovaná kresťanská cirkev	0	0,0%
Pravoslávna cirkev	27	1,0%
Náboženská spol. Jehovovi svedkovia	0	0,0%
Bratská jednota baptistov	0	0,0%
iné, nezistené	16	0,6%
Bez vyznania	13	0,5%

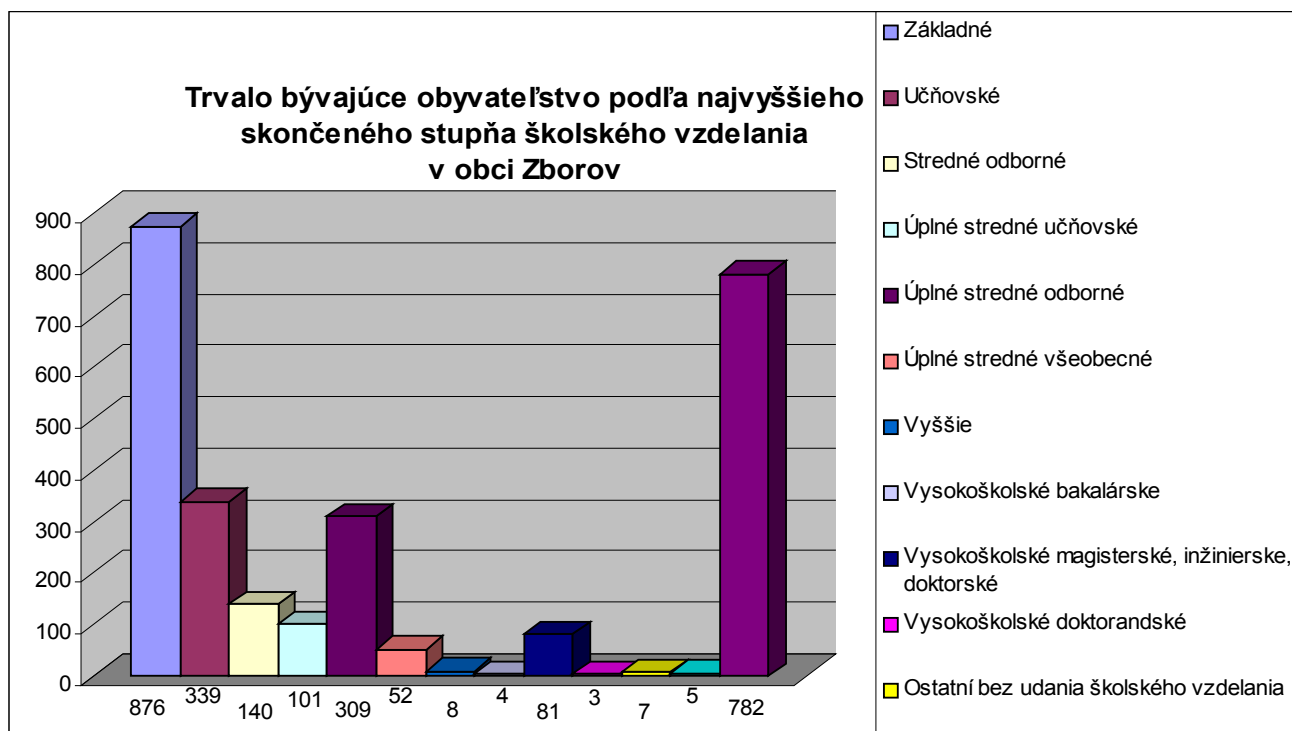

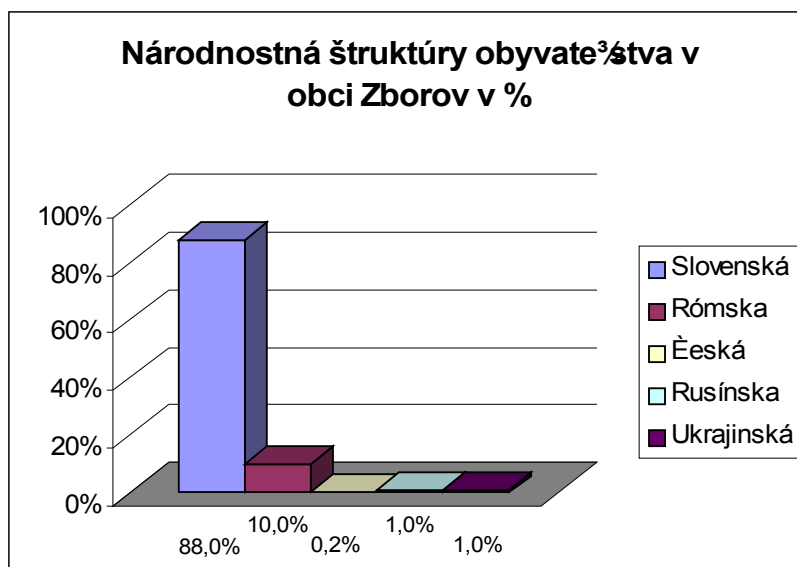
Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Zborov

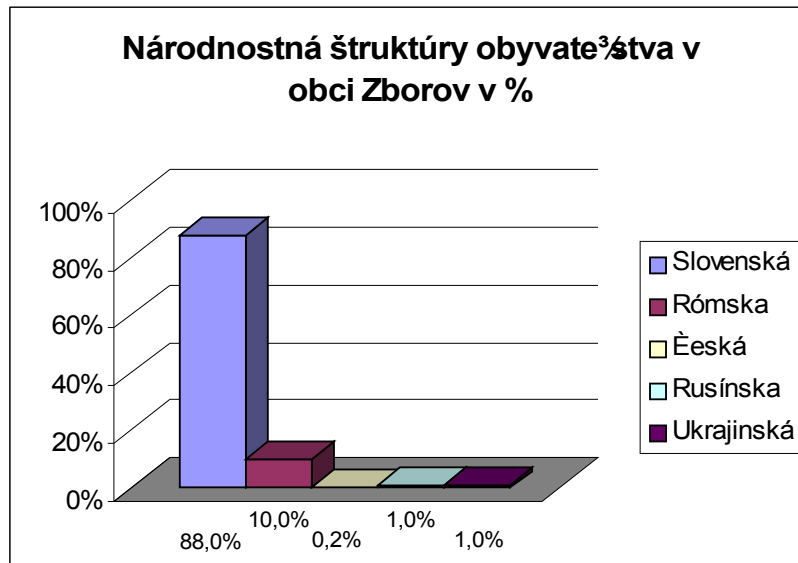
	Základné	Učňovské	Stredné odborné	Úplné stredné učňovské	Úplné stredné odborné	Úplné stredné všeobecné	Vyššie	Vysokoškolské bakalárske	Vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské	Vysokoškolské doktorandské	Ostatní bez udania školského vzdelania	Ostatní bez školského vzdelania	Deti 16 rokov
Zborov	876	339	140	101	309	52	8	4	81	3	7	5	782

	slovenská	rómska	česká	rusínska	ukrajinská	poľská	ruská	nezistená
Zborov	2377	262	5	14	30	5	1	13

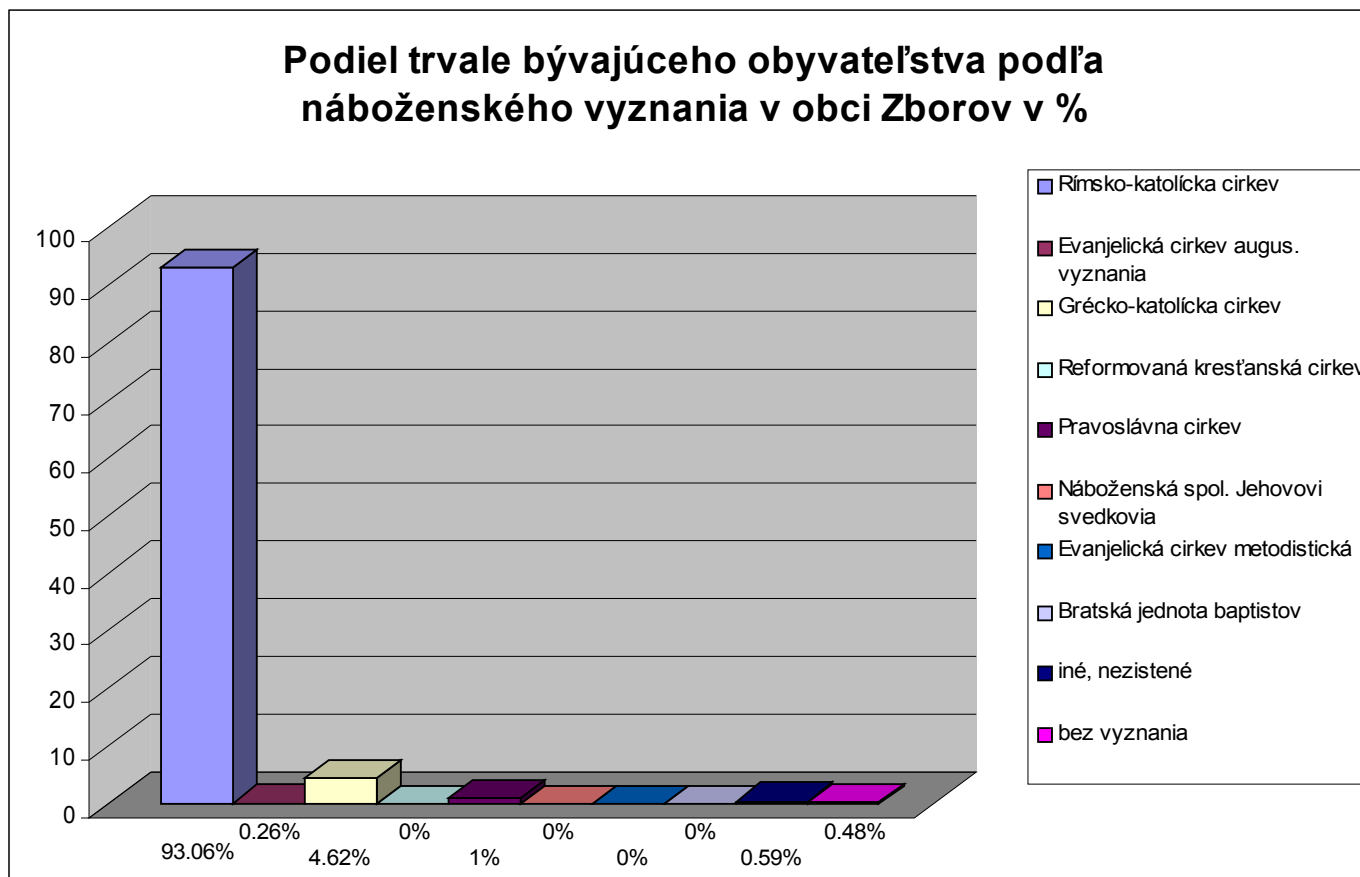

Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Zborov

Podiel trvale bývajúceho obyvateľstva podľa náboženského vyznania / cirkvi (%)										
	Rímsko-katolícka cirkev	Evanjelická cirkev augus. vyznania	Grécko-katolícka cirkev	Reformovaná kresťanská cirkev	Pravoslávna cirkev	Náboženská spol. Jehovovi svedkovia	Evanjelická cirkev metodistická	Bratská jednota baptistov	iné, nezistené	bez vyznania
Zborov	93,06	0,26	4,62	0	1	0	0	0	0,59	0,48

Verejná správa

Funkciu samosprávy v obci Zborov vykonáva obecné zastupiteľstvo a starosta. Vecný výkon zabezpečuje obecný úrad. Na krajskej úrovni zastrešuje samosprávu Úrad Prešovského samosprávneho kraja.

Všetky úrady štátnej správy sú v Prešove, a to na krajskej alebo obvodnej úrovni.

Školské a sociálne zariadenia

Základná škola s Materskou školou Zborov

Pri otvorení školského roku 1974/1975 bola odovzdaná nová 18 – triedna základná deväťročná škola pre takmer 500 žiakov pri príležitosti 30. výročia SNP. Celkovým nákladom cca 20.278.000 Kčs ju vybudovali Pozemné stavby Bardejov. Výstavba bola začatá v roku 1971. Kolaudačné závady sa odstraňujú stále.

V školskom roku 1990/1991 boli pre lepšiu izoláciu zamurované okná na dolných chodbách a triedach. Pre nedostatok peňazí sa s ďalším zatepľovaním nepokračovalo. V školskom roku 1997/1998 bola ukončená plynofikácia školy, v školskom roku 2000/2001 bola na škole urobená nová strecha.

Základná škola s Materskou školou Zborov je 9 ročná. Škola má 18 tried. ZŠ má 33 pedagogických a 11 nepedagogických zamestnancov a MŠ má 6 pedagogických a 4 nepedagogických zamestnancov. Všetci žiaci majú slovenskú národnosť.

Zo sociálne znevýhodnených rodín je 108 žiakov. V školskom roku 2003/2004 je v škole 198 rómskych žiakov.

Tabuľka – Počet žiakov v ZŠ

Školský rok	Počet žiakov
1994/1995	393
1995/1996	357
1996/1997	381
1997/1998	366
1998/1999	382
1999/2000	418
2000/2001	405
2001/2002	399
2002/2003	385
2003/2004	394

Zmena systému financovania školstva od 1.1.2004 nepriniesla zásadné zlepšenie materiálnych a technických podmienok výchovy a vzdelávania. Na potrebnú rekonštrukciu školy sa nepodarilo získať potrebné finančné zdroje, niektorí žiaci a učitelia počas celého školského roka pociťovali nedôstojné podmienky na vyučovanie, ktoré nie sú v súlade s hygienickými normami (na čo upozornila aj inšpekcia Ústavu hygieny a epidemiológie, ktorá stav hodnotila ako havarijný).

Do začiatku školského roka 2004/2005 je plánovaná rekonštrukcia spoločenskej miestnosti a jednej triedy, čím získame 3 nové triedy (z prostriedkov pridelených na kapitálové výdavky).

Vo vyučovacom procese veľmi chýbajú aj nové moderné pomôcky, ktoré sú na iných školách samozrejmosťou.

V ročníkoch 1. – 4. sa vyučuje nemecký a anglický jazyk, v ročníkoch 5. –9. anglický, nemecký a ruský jazyk. Na škole je jedna jazyková učebňa, ktorá nutne potrebuje nové vybavenie.

Žiaci majú možnosť v mimoškolskom čase zapájať sa do krúžkov:

- volejbalového,
- futbalového,
- práca s počítačom,
- ľudového tanca.

Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Zborov

Taktiež je možné navštevovať cvičenia zo slovenského jazyka a cvičenia z matematiky. V škole začal pracovať žiacky parlament, ktorý bol prínosom pre celkovú atmosféru v škole. Žiaci sa aktívne zapájajú do prípravy rôznych akadémií a vystúpení organizovaných nielen školou ale aj Obecným úradom (napr. Vianočná akadémia, Akadémia ku 30. výročiu otvorenia školy, Deň matiek, Karneval)

Od roku 2001 je škola zapojená do projektu Infovek, vďaka čomu bola zriadená počítačová učebňa. Materiálne – technické vybavenie učebne (6 PC, tlačiarne, scanner, pripojenie na Internet). Žiaci všetkých ročníkov podľa určeného rozvrhu sa tu učia pracovať so základnými počítačovými programami, s Internetom a zapájajú sa do rôznych projektov prezentovanej na stránke Infoveku (napr. Číslo okolo nás,...)

Koncom júna dostala škola ďalších 6 počítačov a tlačiareň od spoločnosti Deutsche Telecom, ktorá prostredníctvom Slovak Telecom pomáha školám skvalitniť počítačovú výučbu na školách.

Učitelia sa aktívne podieľajú a organizujú rôzne akcie, ktorých je v obci stále viac. Spolupráca medzi školou a obecným úradom je veľmi dobrá a prejavuje sa aj pri príprave rôznych projektov.

Sociálne zariadenia

Sociálne zariadenia v obci ani blízkom okolí nie sú.

Stredoškolské, učňovské resp. vysokoškolské vzdelanie môžu obyvatelia obce získať najbližšie v Bardejove, Svidníku, resp. v Prešove.

Zdravotnícke zariadenia

V obci sa nachádza zdravotné stredisko, v ktorom poskytuje zdravotnícke služby obvodný lekár, detský lekár a zubár, taktiež je k dispozícii výdajňa liekov.

Spoločenské organizácie

V obci pôsobia viaceré spoločenské organizácie:

Komunitné centrum je špecifickým zariadením /jedno z 10 podobných na Slovensku/, ktorého zriaďovateľom je obec za pomoci fondov PHARE. Okrem koordinátora tu pôsobia aj 2 terénni pracovníci. Jeho úlohou je pomáhať sociálne znevýhodneným obyvateľom. Pôsobia tu viaceré krúžky so zameraním na záujmovo-umeleckú činnosť

2.2.3.1. SWOT – analýza

silné stránky

- dostatok voľných pracovných síl
- dostatočná adaptibilita pracovnej sily
- potenciál kvalifikovanej pracovnej sily v oblasti strojárnej, obuvníckej a textilnej výroby
- stabilizácia počtu žiakov
- zručnosť miestneho obyvateľstva

slabé stránky

- prirodzený prírastok prevažne u rodín z najslabších sociálnych vrstiev
- znižovanie počtu obyvateľov v dôsledku emigrácie a hľadania pracovných príležitostí
- pomerne vysoký priemerný vek obyvateľstva
- nepriaznivá veková, vzdelanostná a sociálna štruktúra nezamestnaných /vysoký podiel evidovaných nezamestnaných so základným a učňovským vzdelaním
- malý počet voľných pracovných miest
- nedostatočná sieť poradenských a konzultačných centier pri hľadaní práce
- neexistujúci systém monitorovania vzdelanostnej úrovne obyvateľstva v okrese
- pomerne nízka technická vybavenosť škôl
- nedostatočná výuka cudzích jazykov
- nedostatočná vybavenosť územia zdravotníckymi službami
- nedostatočná osвета a výchova k zdravému spôsobu života
- nedostatok zdrojov na udržanie existujúcej sociálnej úrovne a ďalší sociálny rozvoj
- malá ochota k širšej spolupráci

príležitosti

- vytváranie miestnych podmienok pre rozvoj malého a stredného podnikania
- zapojenie mladých ľudí v rámci podporných projektov
- podpora vstupu zahraničných investorov zo strany štátu
- zriadenie informačného systému pre záujemcov o prácu
- zvyšovanie odbornej výuky cudzích jazykov
- zvyšovanie úrovne vybavenosti škôl didaktickou technikou a zavedenie internetu
- zvyšovanie úrovne spolupráce so samosprávou
- rozširovanie kapacít na ambulantné zdravotnícke služby
- vybudovanie siete sociálnych zariadení

ohrozenia

- vysídľovanie obce
- nevyhovujúci trend v demografickom vývoji
- migrácia hlavne mladých ľudí a kvalifikovaných do ekonomicky vyspelejších regiónov a štátov
- rastúci podiel nezamestnaných mladých ľudí a absolventov škôl
- nedostatočná podpora regionálneho rozvoja a malého a stredného podnikania
- dlhodobé podfinancovanie zdravotníctva, školstva a sociálnych služieb
- celkové zhoršovanie zdravotného stavu obyvateľstva
- nedostatok personálu na pokrytie niektorých odborností

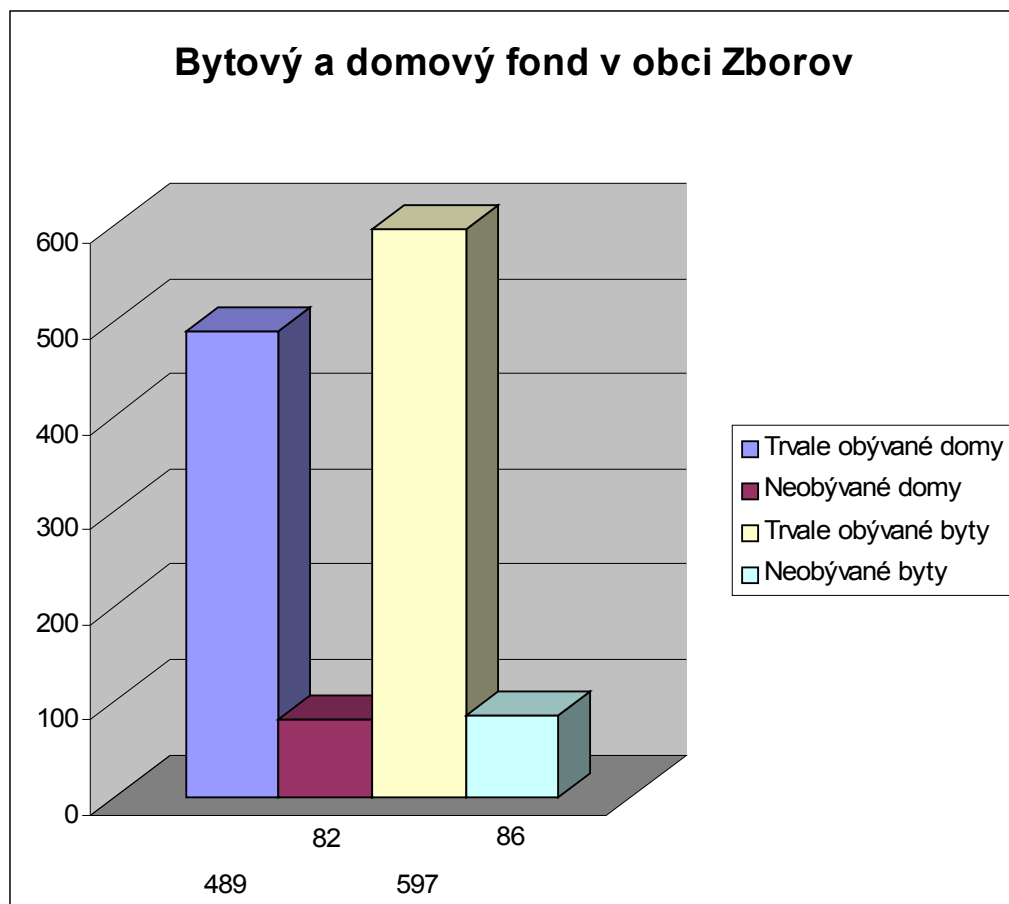

2.2.4. Materiálne zdroje

Bytový a domový fond v obci Zborov		
Trvale obývané domy	489	85,6%
Neobývané domy	82	14,4%
Trvale obývané byty	597	87,4%
Neobývané byty	86	12,6%

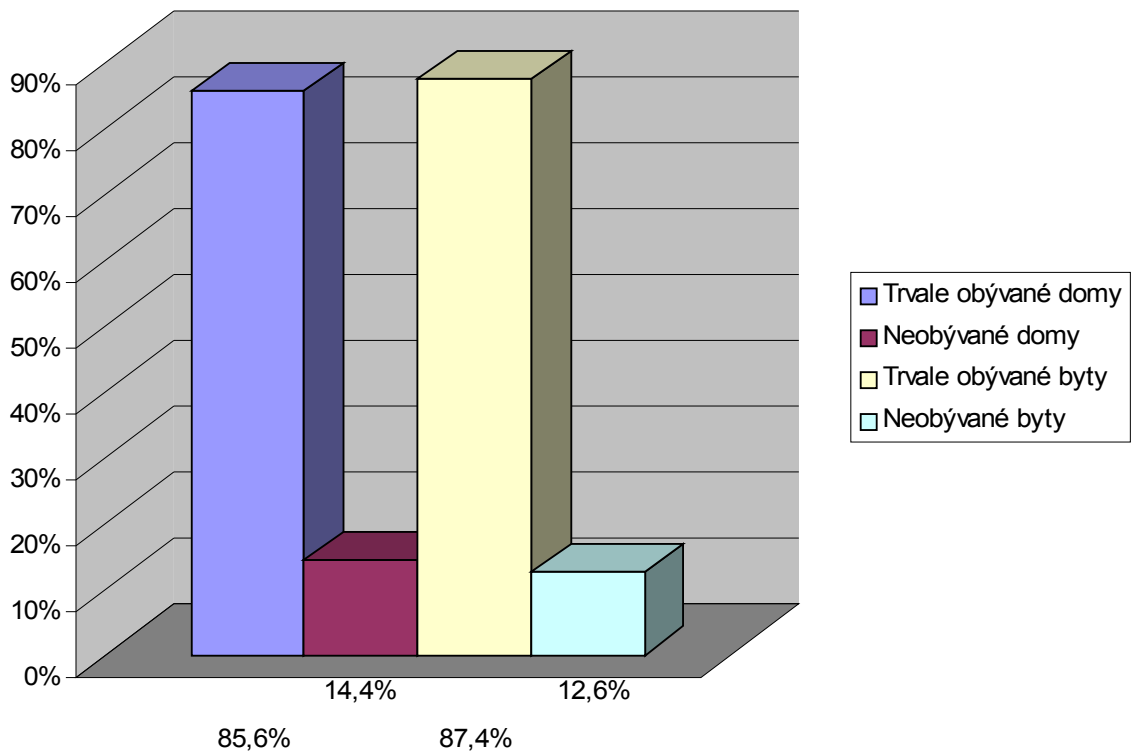
Vybavenie bytov v obci Zborov		
Bytov spolu	597	100,0%
S plynom	429	71,9%
S vodovodom	533	89,3%
S kanalizačnou prípojkou	0	0,0%
Septikom alebo domácou ČOV	495	82,9%
Splachovacím záchodom	486	81,4%
Kúpeľňou	519	86,9%

Neobývané byty podľa dôvodu neobývanosti v obci Zborov						
zmena užívateľa	určený na rekreáciu	uvoľnený na prestavbu	nespôsobilý na bývanie	po kolaudácii	v pozostalostnom alebo súdnom konaní	z iných dôvodov
7	11	5	8	0	1	54

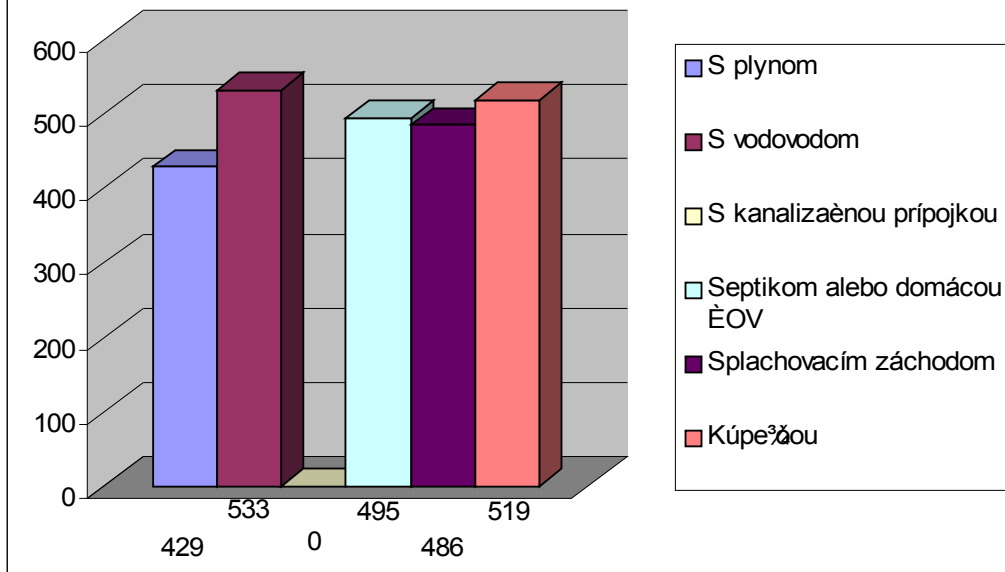

Bytový a domový fond v obci Zborov v %

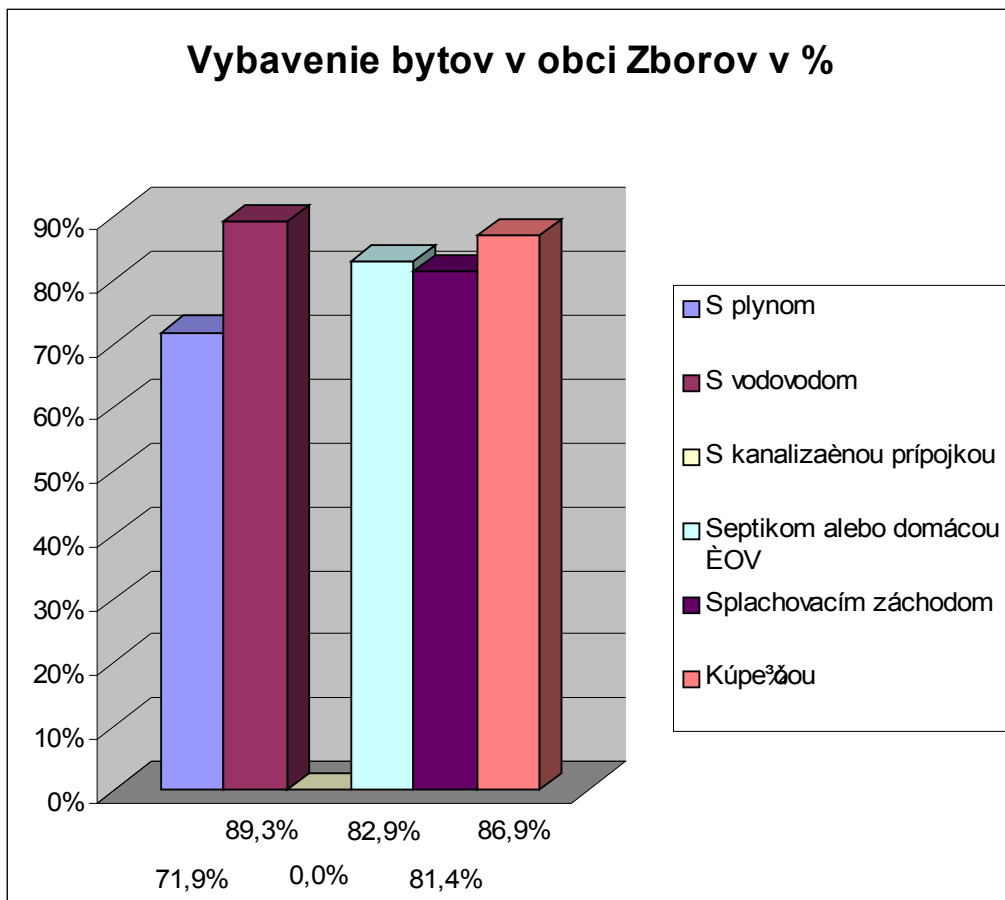

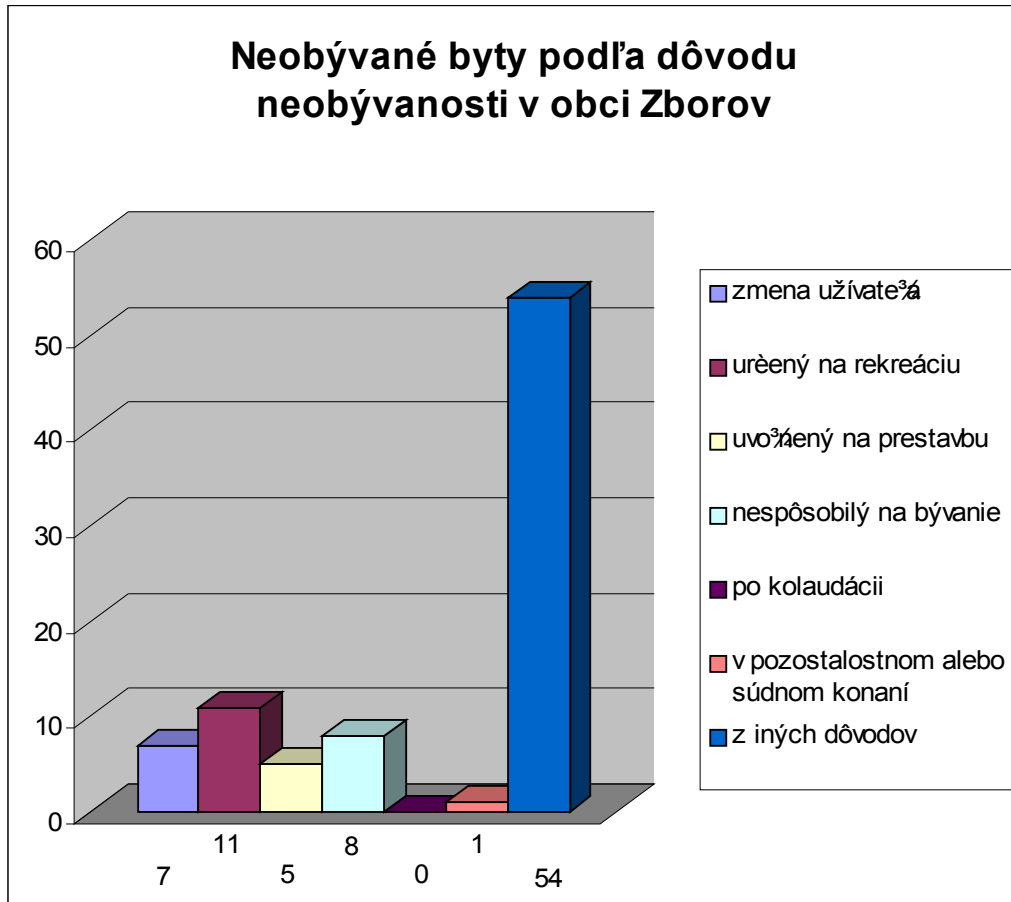

Vybavenie bytov v obci Zborov

Vybavenie bytov v obci Zborov v %

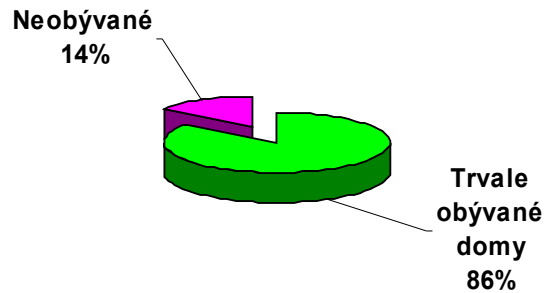
Tabuľka – Domový a bytový fond obce

Počet	Rodinné domy	Bytové domy	Spolu	V nich byty spolu
Domov spolu	548	23	571	138
Trvale obývané domy	467	22	489	132
v [%]	86	96	86	95,5
Vlastníctvo b. družstvo	–	3	3	12
Vlastníctvo obec	–	5	5	20
Vlastníctvo FO	459	7	466	28
Vlastníctvo PO	1	–	1	
Vlastníctvo ostatné	3	7	10	28
Neobývané	81	1	82	4
Priemerný vek domu	38	38	–	

Voľný domový a bytový fond

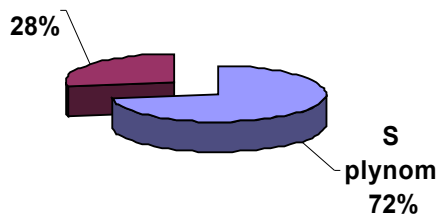
Tabuľka – Obdobie výstavby domového a bytového fondu

Obdobie výstavby bytov	V rodinných domoch	V bytových domoch	V domovom fonde spolu
Do roku 1945	96	11	107
1946 – 1970	161	30	191
1971 – 1980	93	28	121
1981 – 1990	83	13	96
1991 – 2001	45	37	82
Spolu	478	119	597

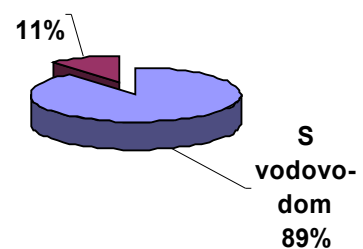
Tabuľka – Vybavenie obývaných bytov technickou infraštruktúrou

Vybavenie bytov	Počet	%
Bytov spolu	597	100,00%
S plynom	429	71,86%
S vodovodom	533	89,28%
S kanalizačnou prípojkou	–	
Septikom alebo domácou ČOV	495	82,91%
Splachovacím záchodom	486	81,41%
Kúpeľňou	519	86,93%

Vybavenie obývaných bytov

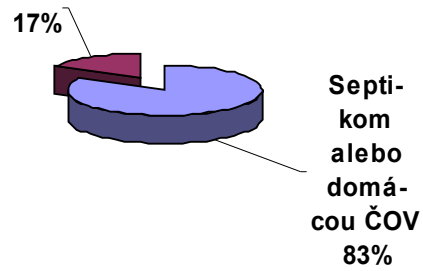

Vybavenie obývaných bytov

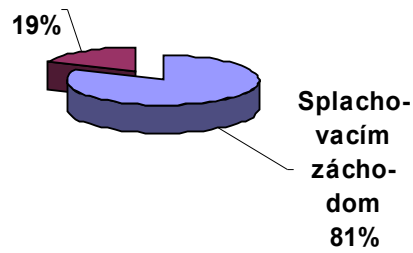

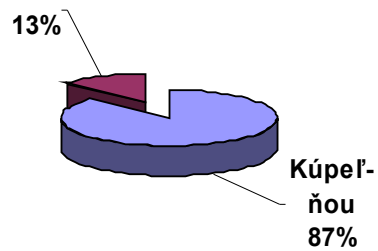
Vybavenie obývaných bytov

Vybavenie obývaných bytov

Vybavenie obývaných bytov

Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Zborov

Tabuľka – Vybavenosť obce technickou infraštruktúrou

Infraštruktúra	Obec
Cestná sieť v km	13
Cesty 1. kat.	2
Cesty 2. kat	1
Ostatné	10
Železničná sieť v km	nie
Plyn v m	11 000
Kanalizácia v m	2500
ČOV	nie
Vodovod v m	12 200
Vodný zdroj	áno
Zber TKO	áno
Klasický	áno
Separovaný	áno
Domové ČOV	nie
Spôsob vykurovania	plyn
Vedenie el.energie	áno
Vzdušné	áno
Káblové	
Železničná stanica	nie
Vlakové spojenie	nie
Želez.zastávka	nie
Autobus.stanica	nie
Autobus.spojenie	áno
Z toho expresné	nie
Telefónny rozvod	áno
Rozhlas	áno
Káblová TV	nie
Regionálne trasy TI	nie
Medzinárodné trasy TI	nie

Tabuľka – Majetok obce

Majetok	Súčasná hodnota v Sk
Obecný úrad	75.630.175 Sk
Kultúrny dom	719. 040 Sk
Požiarna zbrojnica	366.482,80 Sk
Zdravotné stredisko	108.150 Sk
Základná škola	1.390.979 Sk
Materská škola	182.895 Sk
Dom smútku	277.436,60 Sk
Poľnohospodárska pôda	
Vodárne + komunitné centrum	13.153.019
Spolu	91.828.178,77

Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Zborov

Tabuľka: Kultúrne a historické zariadenia

	Obec Zborov
Kultúrny dom	1
Múzeum	
Pamätná izba	
Knižnica	1
Klub dôchodcov	1
Klub mládeže	1
Kostol	1
Hrad	1
Kaštieľ	
Kaplnka	1
Božie muky	1
Iné/specifikovať/ Galéria, kino	
Farský úrad	1
Sochy	1
Kúrie	
Parky	1
Chránené územia	1
Chránený strom	
Archeolog. Náleziská	
Tech. pamiatky	
Pamätné miesta	1
Významné hroby	
Zvonice	1

2.2.4.1. SWOT – analýza

silné stránky

- voľné objekty
- vyššia miera zabezpečenia verejných služieb

príležitosti

- čerpanie fondov EU /ZI a CR/
- pracovné príležitosti pri výstavbe
- fiskálna decentralizácia

slabé stránky

- nízka technická vybavenosť a infraštruktúra
- chýbajúce objekty pre voľnočasové aktivity /resp. zlý technický stav/

ohrozenia

- zastaralý bytový a domový fond
- rast podielu neprispôsobivých obyvateľov
- rast chudoby obyvateľstva

2.2.5. Ekonomické zdroje

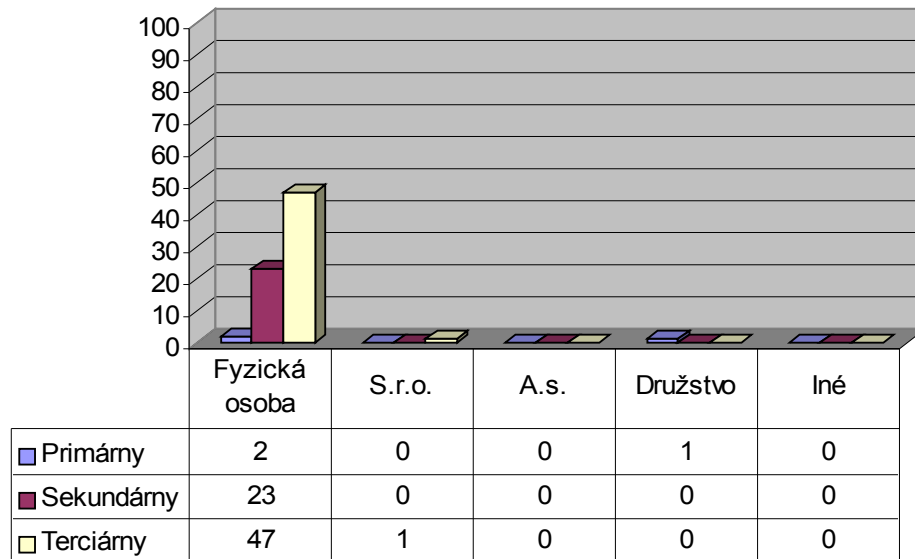
Prehľad podnikateľov v obci Zborov podnikajúcich		
	na Slovensku	v zahraničí
Zborov	55	19
v %	74,3%	25,7%

Prehľad podnikateľov podľa sektorov v obci Zborov						
	Fyzická osoba	S.r.o.	A.s.	Družstvo	Iné	
Primárny	2	0	0	1	0	
Poľnohospodárstvo	0	0	0	1	0	
Lesníctvo a pod	2	0	0	0	0	
Sekundárny	23	0	0	0	0	
Stavebníctvo	22	0	0	0	0	
Textilný priemysel	1	0	0	0	0	
Spracovanie potravín a pod.	0	0	0	0	0	
Terciárny	47	1	0	0	0	
Obchod	16	1	0	0	0	
Pohostinstvo	5	0	0	0	0	
Služby	24	0	0	0	0	
Iné: exekútor, zdrav.	2	0	0	0	0	

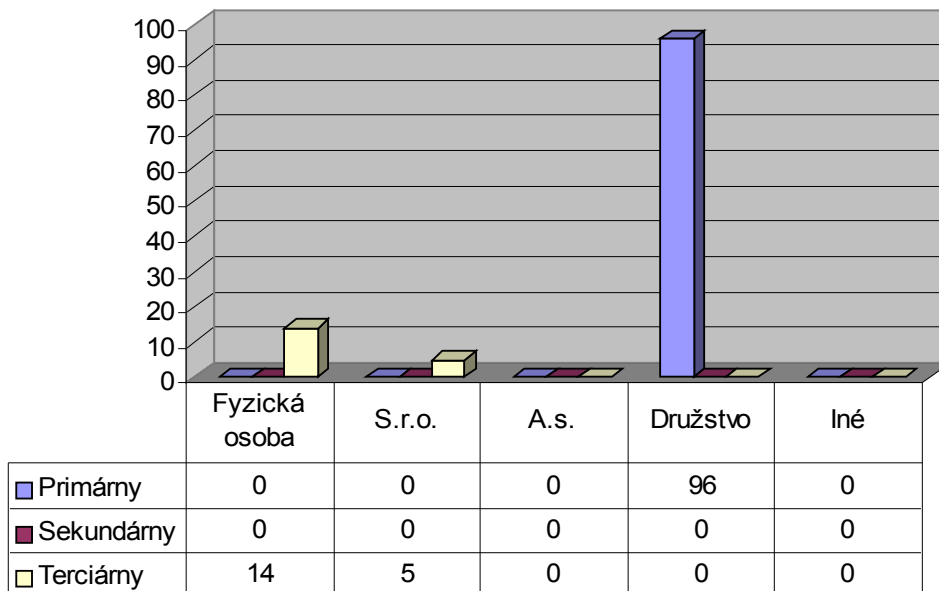
Prehľad zamestnancov u jednotlivých podnikateľov podľa sektorov v obci Zborov						
	Fyzická osoba	S.r.o.	A.s.	Družstvo	Iné	
Primárny	0	0	0	96	0	
Poľnohospodárstvo	0	0	0	96	0	
Lesníctvo a pod	0	0	0	0	0	
Sekundárny	0	0	0	0	0	
Stavebníctvo	0	0	0	0	0	
Textilný priemysel	0	0	0	0	0	
Spracovanie potravín a pod.	0	0	0	0	0	
Terciárny	14	5	0	0	0	
Obchod	11	5	0	0	0	
Pohostinstvo	2	0	0	0	0	
Služby	0	0	0	0	0	
Iné: exekútor, zdrav.	1	0	0	0	0	

Prehľad podnikateľov podľa sektorov v obci Zborov

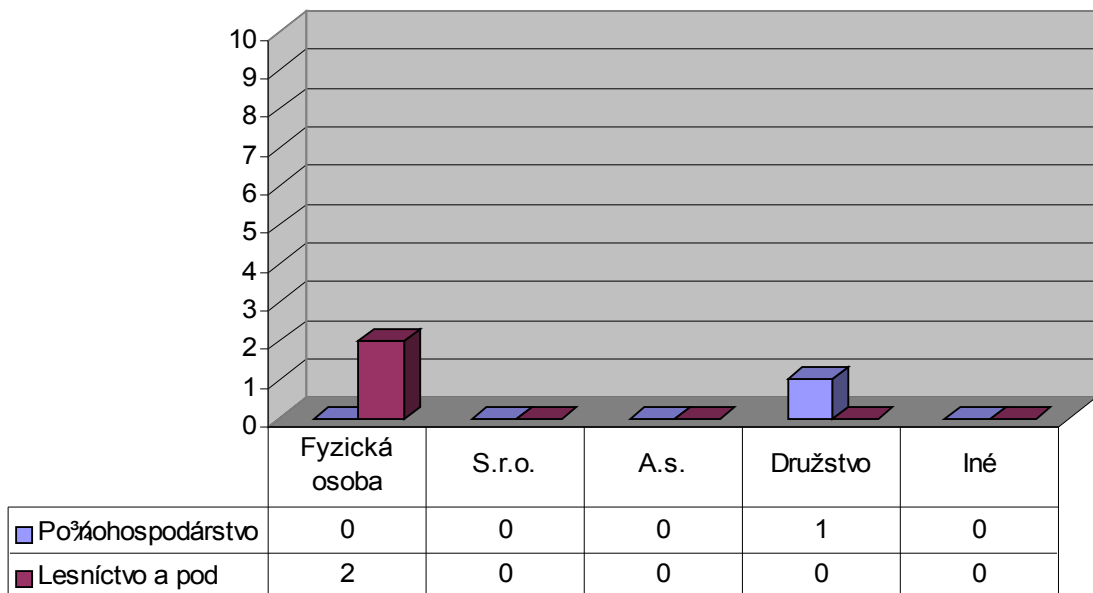

Prehľad zamestnancov u jednotlivých podnikateľov podľa sektorov v obci Zborov

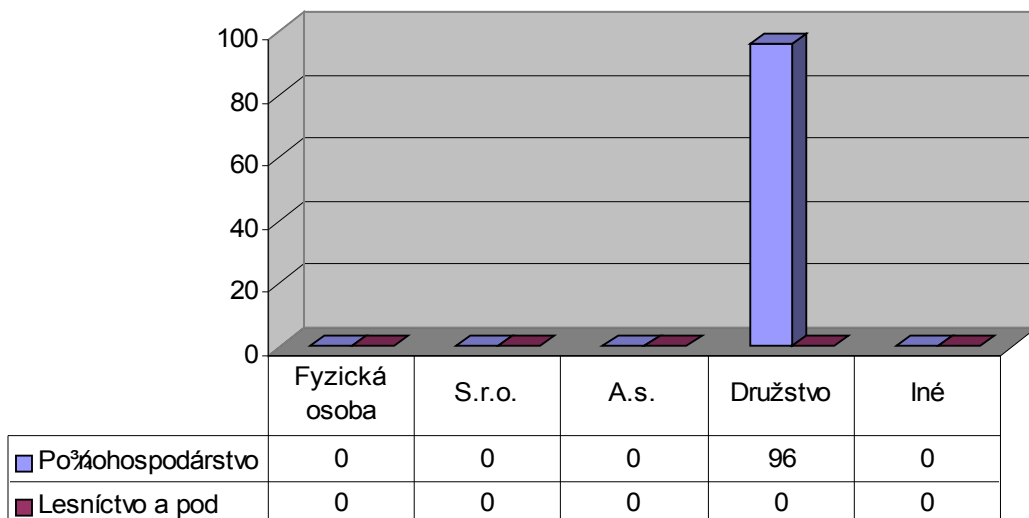

Prehľad podnikateľov v primárnom sektore v obci Zborov

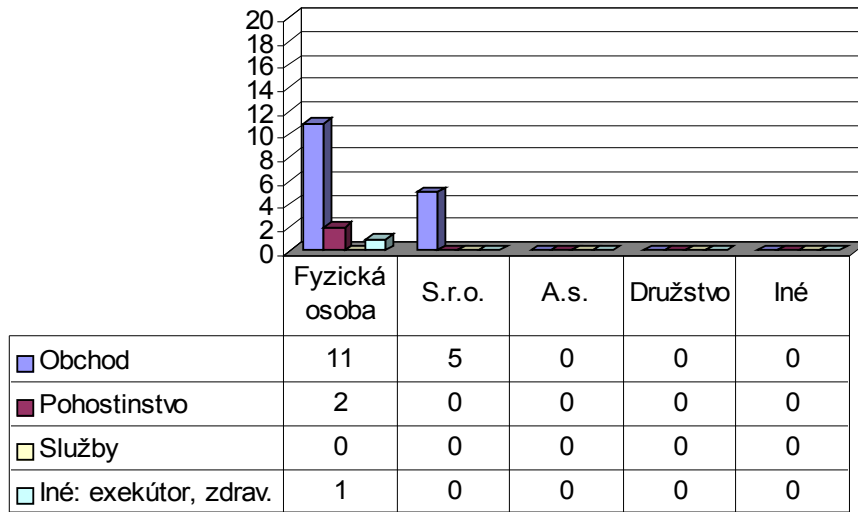
Prehľad zamestnancov u jednotlivých podnikateľov v primárnom sektore v obci Zborov

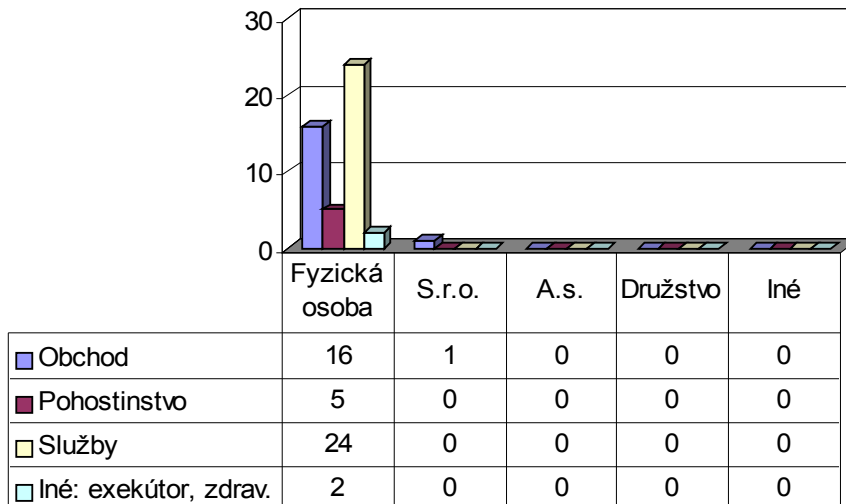

Prehľad zamestnancov u jednotlivých podnikateľov v terciárnom sektore v obci Zborov

Prehľad podnikateľov v terciárnom sektore v obci Zborov

2.2.5.1. SWOT – analýza

silné stránky

- vhodné podmienky pre rozvoj CR, drevárskej výroby a diverzifikáciu
- existencia fondov EÚ na rozvoj malého a stredného podnikania a regionálny rozvoj
- vysoká zásoba drevnej hmoty
- kvalifikovaná pracovná sila
- atraktívne územie s CHKO
- vhodná poloha na cezhraničnú spoluprácu s PE
- bohatý prírodný, kultúrny a historický potenciál
- vhodné podmienky na chov oviec a HD
- pomerne rýchlo sa rozvíjajúce malé a stredné podnikanie hlavne v oblasti CR, drevárskej výroby v PE

slabé stránky

- dlhodobá chudoba a pokles záujmu obyvateľov o veci verejné
- nízka diverzifikácia ekonomiky
- pokles ekonomickej aktivity
- odchod mladých a kvalifikovaných obyvateľov do iných regiónov a štátov
- nízke využitie súkromného sektora
- podfinancovanie obyvateľstva, nedostupnosť finančných zdrojov
- nízka sebadôvera obyvateľstva
- nízka produktivita práce a úroveň pridanej hodnoty
- nízke mzdy v okrese
- dlhodobý nezáujem vlády o toto územie
- monopolní dodávatelia energií
- nevyužívanie alternatívnych zdrojov energie
- nedostatok finančných zdrojov obyvateľov
- stagnácia priemyslu
- obmedzenia vyplývajúce z existencie CHKO
- nízka finalizácia drevnej hmoty
- nízky počet podnikateľských subjektov
- útlm poľnohospodárskej výroby
- nízky štandard poskytovaných služieb
- chýba stratégia rozvoja obce hlavne v oblasti rozvoja cestovného ruchu a drevárskeho priemyslu
- nízka úroveň investičnej výstavby v obci
- nedostatočná propagácia územia
- nedostatočná podpora malého a stredného podnikania
- nedostatočná základná infraštruktúra
- chýbajúca železničná doprava a nízka technická úroveň existujúcej cestnej siete
  - nízka úroveň plynofikácie územia
  - nezáujem zahraničných investorov o toto územie
  - zastaralé technológie v existujúcich podnikoch
- absencia exportu miestneho priemyslu
  - nízka možnosť napojenia na veľké podniky
- neznalosť podmienok čerpania prostriedkov z fondov EÚ a ostatných zdrojov

príležitosti

- voľné kapacity na zriaďovanie malých a stredných podnikov
- podmienky pre diverzifikáciu poľnohospodárskych, drevárskych podnikov
- ľudský potenciál - kvalifikovanosť zručnosť, ochota pracovať
- vstup medzinárodného kapitálu a investícií
- zaškolenie na čerpanie fondov
- plynofikácia
- využitie drevnej hmoty ako alternatívneho zdroja energie
- export finálnych výrobkov
- čerpanie zdrojov EU a ostatných fondov podnikateľmi a obcami
- prestavba voľných objektov
- zvýšenie pridanej hodnoty pri spracovaní drevnej hmoty
- podmienky pre rekreačné pobyty
- vytvorenie kapacít pre rozvoj CR
- zvýšenie propagácie obce a zriadenie cestovnej kancelárie
- zvýšenie zamestnanosti v obci
- účasť na veľtrhoch a výstavách
- napojenie sa na medzinárodné dopravné koridory
- nízka cena pozemkov
- rozvoj cezhraničnej spolupráce

ohrozenia

- stagnácia ekonomiky v tomto regióne
- pozastavenie ďalšej plynofikácie
- rastúci počet obyvateľov odchádzajúcich za prácou do iných regiónov alebo štátov EU
- nízke podnikateľské povedomie a odvaha
- zastaralý domový a bytový fond
- neukončená ROEP a nepripravenosť pozemkov z hľadiska vlastníckych vzťahov
- nedobudovaná základná infraštruktúra
- chýbajúca tradícia v poskytovaní služieb v CR
- nedôvera obyvateľov v podnikateľov
- nízka podpora malému a strednému
- dlhodobá nezamestnanosť a pokles zručnosti
- straty v dôsledku erozívnej činnosti hlavne v pôdnom fonde
- nárast zahraničnej konkurencie na trhu s poľnohospodárskymi výrobkami

2.3. Metodika

V rámci tvorby PHaSR boli medzi obyvateľov obce rozdane anketné lístky, ktoré mali obyvatelia obce dávať do pripravených anketných krabíc – tie sa nachádzali na dvoch miestach v obchodoch a jedna schránka bola umiestnená pri obecnom úrade a taktiež boli organizované stretnutia s občanmi.

V ankete boli obyvateľom obce položené tieto otázky:

1. Vymenujte 5 dôvodov, prečo sa Vám život vo Vašej obci páči.
2. Vymenujte 5 dôvodov, prečo sa Vám život vo Vašej obci nepáči.
3. Čo je podľa Vášho názoru potrebné realizovať pre zlepšenie života v obci čo najskôr.
4. Čo je podľa Vášho názoru potrebné zlepšiť alebo zmeniť vo Vašej obci v nasledujúcich 3 rokoch.
5. Čím by ste Vy mohli prispieť pri tvorbe plánu rozvoja Vašej obce.

Vyhodnotením anketných lístkov boli zistené tieto odpovede:

Počet domov: 467

Počet zaslaných ankiet: 467

Počet odovzdaných ankiet: 20

% návratnosti:

Problém	Počet obyvateľov
Pekné hist. územie, príroda, čisté ovzdušie	14
Veľká komunita Rómov a ich neprispôsobivosť	7
Neporiadok v obci	4
Zdevastované aut. čakárne , kontajnery	5
Voľný pohyb psov	2
Zanedbané a znečistené vod. toky tekutým odpadom z domácnosti a skládok	11
Divoké skládky	4
Slabé služby (oprava televízorov, sklenárstvo, oprava obuvi, stravovanie pre dôchodcov a pod.)	3
Čistička odp. vôd	3
Dokončenie kanalizácie	10
Spevnenie brehov vod. toku	4
Zriadenie obecnej polície resp. občianskych hliadok	5
Dokončenie vodovodu na Duklianskej ulici	1
Výstavba špor. objektov	2
Vybudovanie anfiteátra	1
Agroturistika, chov koní a pod.	2
Brigádnická činnosť	5

Po spracovaní výsledkov ankety a osobných stretnutí boli ako najväčšie problémy v obci klasifikované tieto:

- nedostatok pracovných príležitostí
- slabé ohodnotenie práce
- nízka úroveň investícií
- nedostatočný rozvoj infraštruktúry
- nízka vzdelanostná úroveň
- slabo rozvinutý cestovný ruch (slabá ponuka služieb)
- pomerne nízka kvalita života
- zlý technický stav ciest a komunikácií
- nie je uplatnenie lacnej pracovnej sily
- chýbajú stravovacie zariadenia
- nízky rozvoj duchovnej kultúry
- potreba oživenia kameňolomu
- venovať sa sanácii kultúrno – historických pamiatok
- chýba propagácia zaujímavostí obce
- nízke využitie domového fondu
- chýbajú miestne prevádzky, kde by mohli pracovať miestni ľudia
- nie je informovanosť návštevníkov ani prípadných investorov v obci
- je potrebné dostať do podvedomia Rómov potrebu vzdelávania (vzdelávať ich od malička)
- v obci chýba verejné WC, krytá tržnica, pitná fontána
- postaviť amfiteáter, kúpalisko
- chýba regulácia potoka
- dobudovať krytej zastávky v obci
- chýba čerpacia stanica pohonných hmôt
- nie sú využité okolité lesy
- chýba propagácia obce na internete
- chýba informačné centrum s propagáciou výrobkov miestnych remeselníkov
- chýba centrum pre mladých
- v okolí obce sú čierne skládky
- chýba obecna polícia
- investovať do prevádzky na výrobu káblových zväzkov
- nesolventnosť obyvateľstva
- strach z neznáma (chýba odvaha)
- ľudský faktor (závisť)
- slabé podpora štátu, slabé poradenstvo v oblasti vypracovania projektov
- nedostatočná štruktúra a kvalita služieb (čistiareň, využitie voľného času pre ženy, mládežnícky klub, posilňovňa...)
- potreba zvýšiť počet lekárov
- postaviť pílú
- chýba kaplnka a stredisko pre Rómov
- oživiť remeslá u Rómov
- chýba podpora mládežníckych zborov
- chýba triedička odpadov
- chýba internetová kaviareň
- chýba ohradený výbeh pre psov .

Mnohé z uvedených problémov je možné riešiť v rámci každodennej činnosti samosprávy v spolupráci s občanmi, avšak niektoré problémy sú finančne a časovo náročné a hlavne tieto sú predmetom záujmu PHaSR.